

5408.

Tornallyay Zoltán
Tornalja.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

**1928. ÉVBEN TARTOTT RENDES
KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI ÜLÉSEINEK**

JEGYZŐKÖNYVE.

**SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR,
EGYHÁZMEGYEI PAPI JEGYZŐ.**

62. szám.

A KÁLVIN-NYOMDA NYOMÁSA, BEREGSZÁSZ 1929.

b.5408.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

**1928. ÉVBÉN TARTOTT RENDES
KÖZ- ÉS BIRÓSÁGI ÜLÉSEINEK**

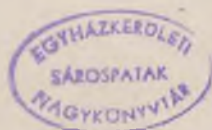
JEGYZŐKÖNYVE.

**SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR,
EGYHÁZMEGYEI PAPI JEGYZŐ.**

62. szám.

A KÁLVIN-NYOMDA NYOMÁSA, BEREKSZÁSZ 1929.

A. 2403/1953.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1928. ÉVI JUNIUS 14-ÉN NAGYKAPOSON
TARTOTT RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Szücs István esperes és *Bernáth Zoltán* egyházmegyei gondnok, mint elnökök.

Maksa József, *Nyomárkay Sándor* és *Ráczkövy János* lelkészi,-

Kovács Dániel, *dr. Kiss Bálint* és *dr. Herczegh Károly* világi tanácsbírák.

Dr. Sutka István egyházmegyei ügyész.

Kőmives Sándor és *Ujlaki Sándor* papi,-

Galgóczy Gyula, *Koncz Gyula* és *Saly Andor* világi jegyzők.

Bodnár Lajos, *Jósvay Dénes*, *Kálniczky János*, *Bakcsy Gyula*, *Rácz József*, *Gecse Géza*, *Benkő Lajos*, *Egyed Béla*, *Balogh Sándor*, *Varga József*, *Nyitray Lajos*, *Haraszy Károly*, *Gencsy Béla*, *Csomár Béla*, *Juhász Imre*, *Móré Elek* és *Nagy Géza* lelkészek.

Szanyó Sándor és *Tóth Miklós* tanítóképviselők.

Kertész János ásványi, *Nyisztor János bajánházi*, *Erdélyi János csicseri*, *Karsnyák Pál felsőrevistyei*, *Ubrizsy Ferenc nagyseretvai* és *Szanyi István palágyi* egyházi képviselők.

1. szám. Esperes magas szárnyalású buzgó imában emeli a lelkeket az égek Urához. Istennek megáldó, megszentelő kegyelmét kéri közgyűlésünk munkálkodására. *Bernáth Zoltán* egyházmegyei gondnok üdvözli a közgyűlés alkotó tagjait és a gyűlést megnyitja.

2. szám. Közgyűlésünk a fenti névsor szerint megalakul. Távolmaradásukat igazolták:

Hegyi György, *Pataky Pál* és *dr. Magda Sándor*.
Igazolásra szólították: *Szakai István* és *Gönczy Pál*.

3. szám. Esperes előterjeszti egyházmegyénk mult évi állapotáról szóló évi jelentését:

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Egyik költőnk írta meg valamikor régen: „Nem pihen az idő, mint télen az eke, egyre sűrög-forog gördülő ke-reke. Tizenkét küllője, a tizenkét hónap, űzi, hajtja egymást...” Legközelebbi közgyűlésünk óta még egy év sem forgott le az időnek gyorsan gördülő kerekén s egyházi közéletünkben nagyfontosságú esemény történt, mely — hisszük — közelebb fog vezetni bennünket egyetemes egyhá-zunk konszolidációjához és kiszabadít mostani bizonytalan, tarthatatlan helyzetünkből. Törvényhozó zsinatunk január 24-én, Pozsonyban összeült, hogy a kormány és egyetemes egyházunk megbízottjainak közös megállapodása szerint a lévai zsinaton már megalkotott, de visszaadott törvényeinket átalakítsa és szentesítés végett a kormányhoz felterjessze. A zsinat ezt a szerfelett nehéz munkát el is végezte s úgy hiszem, hogy átalakított törvényeink már fel is terjesztettek szentesítés végett.

Sokan vannak, akik a zsinat munkájával nemcsak hogy nincsenek megelégedve, de a kárhoztatás köveit dobálják reá amiatt, hogy a kormány minden kívánságának eleget tett s ezáltal autonómikus jogainkat nagyrészből feladta. Hát igaz, hogy a kormány által kívánt módosítások keresztülvitelével autonómikus jogainkban nagy sérelem esett, de a kormány kívánalmainak teljesítése elől szerintem, de mások szerint is kitérni nem lehetett.

A törvény szentesítése magával fogja hozni egyházmegye-nyénk meggyöngyülését a szlovák egyházmegye megalakításá-val, de ez elől sem lehet kitérnünk...

Másik nevezetes esemény, mely egyetemes egyházunk közönségét most nagyban foglalkoztatja, a rozsnói fürdő megvétele árvaház és egyéb szeretet-intézmények céljaira. A cél nagy, szent és magasztos, ha az a mi Püspökünk látásai, tervei szerint megvalósulhat!.. De van-é erre mód, van-é erre hatalom?!.. Püspökünk azt mondja, hogy van!... Hittel még a lehetetlen is lehetővé válik... Ő hisz a kálvinista nép hagyományos áldozatkészségében... Én megvallom ebben nem tudok ma hinni annyira, hogy egy ilyen nagyszabású és nagy költséggel járó intézmények létesítését s fentartását a mi mai, nagyönis önzővé, anyagiassá formálódott népünk áldozatkészségére alapozzam.

...hogy Botfalván, Gállocsban, Szirénfalván, Pinkócon miért nem nyitják meg hetenként legalább kétszer a templom ajtaját, annak okára az egyházlátogatási jegyzőkönyv csak Gállocsban mutat rá, t. i. „a presbytérium úgy határozta”.

Nagykaposon a nyári időszakban olyan korán tartatik a hétköznapi istentisztelet, hogy arra az iskolás gyermekek fel nem vezethetők.

A konfirmáció szertartása Bátfán, Pallóban, Csepelyben, Veskócon, Csicszerben, Viszokán, Szeretván, Pályinban, Solymoson, Pinkócon, Bezőben, Felsőröcsén ujkenyéri urvacSORA-osztást megelőző vasárnap, Szelmencen, Szirénfalván október 31-ét megelőző vasárnap, Lucskán ujbóri urvacSORA osztás előtt, Zaharban Pünköst előtti vasárnap tartatott meg. Ezen egyházak lelkészei tehát nem tartották be az egyházkerületnek Rimaszombatban 1926. évi október 12-én 8/5. szám alatt hozott határozatát, melyben elrendeli, hogy „a konfirmáció mindenütt *Áldozócsüörtök délelőttjére* helyeztessék”. Kérem a nt. Egyházmegyei közgyűlést, hogy ezeket a lelkészeket az Egyházkerületi határozat betartására szigoruan utasítani méltóztassék...

Kaposról és Bésből az van ismételten jelentve, hogy ha a temetésen énekkar szerepel, a gyülekezeti éneklés elmarad.

Szektáriusok a szlovák gyülekezetekben ütötték fel fejüket... hogy itt a lelkészek és presbytériumok fejtenek é ki valami tevékenységet a szekták terjedésének a magakadályozására, arról hallgat a krónika.

A rossz szokások közül az iszákosság mutatkozik Szirénfalván szórványosan, Bésben és Iskében pedig a nemzet-sorvasztó „egyke-rendszer” van terjedőben.

Salamonban, Minajban az összeomlott lelkészi csür még nem építettett fel.

Állami adók nincsenek kifizetve Salamonban (ártéri sem) a tanító által, továbbá Gállocsban, Felsőröcsén, Vajánban, Jenkén, Sármezőn.

Egyházi adó (proventus) hátralékok vannak: Ásványban, Lakárton (10 évi), Bezőben (szolgálmányok), Zaharban (tanítói fizetés), Lucskán.

A minaji egyház azon kéréssel járul a nagytiszteletű Egyházmegyéhez, hogy volt lelkésze, Szabó Endre ellen támasztott s az Egy. Konvent bírósága által még 1923-ban megítélt, mintegy 4000 korona összegű követelésének behajtása iránt intézkedni méltóztassék.

Mult évi jelentésemben kötelesség mulasztással vádoltam magamat. Ezt a mulasztást azóta helyreépítozni igyekeztem, amikor legközelebb az egyházlátogatást a III. járásba tartozó egyházakban elnöktársammal, a nagyságos egyházmegyei gondnok urral és Kőmives Sándor egyházmegyei jegyző urral magam végeztem el. — Távol legyen tőlem, hogy ezt magamnak érdemül vindikáljam, mert a kötelességteljesítés nem érdem. — Érdem és elismerés az egyházmegyei gondnok urat illeti, aki feláldozva otthoni kényelmét és nyugalomát, a legnagyobb készséggel nemcsak vállalkozott az egyházlátogatás fárasztó útjára és munkájára, de azt kitartással, nagy figyelemmel s körültekintéssel mindenik egyházban el is végezte.

Az egyházlátogatást egyházkerületi határozat szerint mindenik egyházban istentisztelet és vallásos-este tartásával kapcsolatban tartottuk meg, aminek valláserkölcsi tekintetben jótékony, építő hatását személyesen tapasztaltuk. A templomok mindenütt telve voltak áhítatos buzgó lelkekkel (Kaposzt kivéve), a presbytérium mindenütt teljes számmal jelen volt a látogatáson (Kaposon is). Az egyházlátogatás — tudomásom szerint — a többi járásokban is hasonlóan folyt le; belátva annak üdvös hatását, így kell annak ezután is lefolynia.

Hivataloskodásom *huszadik* évéről tisztelettel előterjesztett jelentésemnek elfogadását alázattal kérve, magamat még egy kevés időre, talán csak hónapokra, általam mindenkor nagyrabecsült jóindulatukba s testvéri szeretetükbe ajánlom."

Közgyűlés az esperesi jelentést tudomásul veszi s annak alapján a következő határozatokat hozza meg:

1. Botfalva, Gállocs, Szirénfalva és Pinkóc fegyelmi büntetések terhe alatt köteleztetnek a hétköznapi istentiszteletek rendszeres megtartására.

2. Ugyancsak fegyelmi büntetés terhe alatt köteleztetik a nagykaposi egyház a hétköznapi istentiszteleteknek oly időpontban tartására, hogy azokon az iskolás gyermekek is résztvehessenek.

3. A még mindig nem Áldozócsütörtökön délelőtt konfirmáló egyházak lelkészei a vonatkozó egyházkerületi rendelkezés betartására mégégyyszer szigoruan utasíttatnak.

4. Bésben és Nagykaposon temetések alkalmával a gyülekezeti éneklésnek, mint a temetési szertartás nélkülözhetetlen alkotórészének haladéktalan bevezetését fegyelmi büntetés terhe alatt elrendeli.

5. Az egyházak lelkészei és tanítói intenzív belmissziói munkára, énekkarok szervezésére és vezetésére ismételten utasíttatnak.

6. Nyomatékosan figyelmezteti azon egyházak vezetőségét, ahonnan az egyházlátogató bizottságok a szekták és az „egyke” terjedéséről tettek jelentést, hogy annak meggátlására saját hátáskörükben kövessenek el minden lehetőt.

7. Salamon, Minaj az összeomlott lelkészi csűr felépítéséről,

8. Palágy az épületek tűzbiztosítási értékének felemeléséről jelenteni köteles.

9. Nagyszelmenc egyháziadó kivetését a jelen határozat kézbesítésétől számított 15 nap alatt igazoló jelentéssel rendbirság terhe alatt terjessze be.

10. Salamoni tanító, Gálocs, Felsőröcse, Vaján, Jenke és Sárosmező egyházak az állami adó hátralék teljes kifizetéséről jelentést adjanak.

11. Fegyelmi büntetés terhe alatt rendeli el Gálocs, Mokcsa, Szeretva és Csepely egyházakban az egyházi adónak törvény szerinti beszédéséről való intézkedést.

12. Ásvány, Pinkóc (Lakárd), Bező, Lucska és Zahar presbytériumai a hátralékos lelkészi és tanítói fizetések és egyéb egyházi adók behajtásáról fegyelmi eljárás terhe alatt jelentést adjanak.

13. A minaji egyháznak volt lelkésze, Szabó Endre elleni követelése dolgában utasítja a nevezett egyházat, hogy a világi bíróság előtt megindított perének elintézését szorgalmazza, de mivel itt arról is van szó, hogy a járási és zsupáni hivatal az egyházi bíróság jogerős ítéletének végrehajtását megtagadta, egyházmegyénk is felir a főtiszteletű Egyházkerület utján az Egyetemes Konventhez, a minaji egyház sérelmes ügyében intézkedést kérve.

4. szám. A tárgysorozatban szereplő birósági ügyek letárgyalásának időpontjául délelőtt 11 órát tűzi ki a közgyűlés.

5/a. szám. Móré Elek pinkóci lelkész mult közgyűlésünkről való távolmaradását betegségével igazolja, tudomásul.

5/b. szám. Szakal István vámoslucskai lelkész igazolása, hogy az 1925. évi IX/7-iki közgyűlésen azért nem jelenhetett meg, mert a gyűlést meghirdető esperesi körlevelet nem kapta, tudomásul szolgál s a reá kirótt 20 korona rendbirság megfizetésének kötelezettsége alól felmentetik.

5/c. szám. Mult közgyűlésünkről elmaradt Kálniczky János bezői lelkészt 20 korona rendbirságban marasztalja el a közgyűlés.

6. szám. Olvastatott az egyházmegyei szavazatbontó bizottság jelentése a lemondás folytán megüresedett egyházmegyei papi jegyzői állás betöltésére elrendelt szavazás eredményéről. Eszerint beérkezett 28 érvényes szavazat, s a szavazatok egyhangulag Ujlaki Sándor bajánházi lelkészre adattak le.

Közgyűlésünk a beadott érvényes szavazatok alapján Ujlaki Sándort a megválasztott egyházmegyei tiszttakar választásának határidejéig, 1933. év őszéig megválasztott egyházmegyei jegyzőnek jelenti ki, tőle az egyházmegyei törvényekben előirt hivatali esküt kiveszi, őt megválasztása alkalmából jöreménységgel üdvözli s megválasztásáról a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlésre tisztelettel jelentést terjeszt fel.

7. szám. Egyházmegyei énekkar elnökének jelentése az egyházmegyei énekkar működéséről.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul veszi s kimondja, hogy az igazolatlanul mulasztottakra kivetett birságot — kivételesen — törli, illetve annak behajtásától ezidőszerint eltekint. Egyben utasítja az énekkar elnökét, hogy a jövőben az alapszabályok szem előtt tartásával járjon el a birságok kivetésénél.

8. szám. Vajáni lelkészé 1927 okt. 23 án Kőmives Sándor kiskiráti lelkész választatott meg, meghívás utján.

Közgyűlés a választást megerősíti s az iratokat a főtiszteletű Egyházkerületre felterjeszti.

9. szám. Kőmives Sándor a vajáni lelkészi állásba 1927 november 20-án beiktattott.

Tudomásul szolgál.

10. Kiszráti lelkészé 1927 dec. 13-án Gönczy Pál kajdanói lelkész választott meghívás után.

Közgyűlés a választást megerősíti s az iratokat a főtiszteletű Egyházkerületre felterjeszti.

11. szám. Gönczy Pál a kiszráti lelkészi állásba 1928 január 15-én beiktattott.

Tudomásul szolgál.

12. szám. A sárosmezői egyház panaszolja, hogy a lelkész-fizetést kiegészítő államsegély (kongrua) ki nem utalása következtében lelkészt választani nem tud, miután pedig tanítója sincsen, sőt az eddig Sárosmezőre beszolgáló felsőröcsei lelkész az eddigi javadalomért (tanítói földek használata) a beszolgáltatást tovább is végezni nem hajlandó, helyzete tarthatatlanná vált.

Közgyűlésünknek — bármennyire fájjalja is a sárosmezői egyház helyzetét — ez idő szerint nem áll módjában a bajokon segíteni. Amennyiben azonban az egyházköztség hajlandó a megválasztandó lelkészi államsegélyt biztosítani és erről kötelező nyilatkozatot ad, Egyházmegyének a pályázat kihirdetését fogja ajánlani a Püspök urnak. A felsőröcsei lelkészt pedig elkötelezi, hogy az ügyek rendezéséig az eddig díjazás ellenében a sárosmezői lelkészi teendőket lássa el.

13. szám. A vajáni egyház II-ik tanítói állás szervezését illető határozata

jóváhagyatik.

14. szám. Számvevőszék betérjeszti az Egyházmegye pénztárában kezelt tőkék és alapok 1927. évi zárszámadásának megvizsgálása alkalmából Csicszerben 1928. év május hó 29-én tartott ülésének jegyzőkönyvét és jelenti, hogy a vizsgálat tárgyát a következő alapok képezték:

Sorszám	Az alap megnevezése	A z a l a p															
		folyó évi				v a g y o n a											
		bevétele		kiadása		k. pénz		kihely. töke		Követelés kamat		más al.		I'art. más al. v. tulf. K f		Összes.	
		K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	K	f
1	P. Horváth M. alapítvány	145186	86	145157	39	29	47	242373	35	6382	68			9100	—	239685	50
2	Em. Özvegy-árvatár	60779	04	59808	31	970	73	112093	59	1652	97					114717	29
3	Közigazgatási pénztár	16113	78	15813	95	299	83	9475	39	165	59	4100	—			14040	81
4	Horváth M. sirbolt alap	5317	71	5291	—	26	71	5100	—	20	—	2000	—			7146	71
5	Gyülestartási alap	6973	26	6930	88	42	38	12738	—	997	—	1000	—			14777	38
6	Könyvtár alap	2309	88	1433	50	876	38	2000	—							2876	38
7	Leánynevelő-intézeti alap	3658	51	2310	50	1348	01	4700	—	1	—					6049	01
8	Szabó András alapítvány	558	32	310	—	248	32	1000	—							1248	32
9	Diós alapítvány	842	86	225	63	617	23									617	23
10	Szürtei egyház tőkéje	3427	80	3427	80											—	—
11	Ásványi lelkész alap	658	58	142	30	516	28	300	—	32	—					848	28
12	Ásványi egyházi töke	600	83	99	30	501	53	300	—							801	53
13	Ifj. Gencsy Ferenc alapítv.	393	52	393	52			1000	—							1000	—
14	Tóth Lajos harang alapítv.	1720	73	1015	—	705	73	2000	—	60	—					2765	73
15	Pinkóci lelkészi alapítvány	1791	69	1894	—			2700	—	176	—			102	31	2773	69
16	Katona L. János alapítvány	402	77	94	85	307	92	200	—	32	—					539	92
17	Katona, Jeney-Balog alapít.	792	05	176	30	615	75	700	—							1315	75
18	Szeretvai egyházfent. alapít.	1242	80	1080	—	162	80	1000	—							1162	80
19	Zsíró István alapítvány	532	37	75	60	456	77	460	—	1	20					917	97
20	Halász Mihály alapítvány	1015	33	355	—	660	33									660	33
21	Bernáth Zoltán alapítvány	6182	—	6112	50	69	50	2500	—			2000	—			4569	50
	Összesen:	260500	69	252147	33	8353	36	100640	33	9520	41					418514	13

A P. Horváth Mária és Simon alapítvány kiadásainak részletezése:

1—9.	Kamatra kiadott töke	105,000	—	korona
10.	Vesztesség a hadikölcsönnél	29,426	24	„
11.	Egyházmegyei ügyész fizetése	1,000	—	„
12.	Esperes fizetése	500	—	„
13.	Esperesi levélhordó fizetése	50	—	„
14.	Egyházmegyei pénztáros fizetése	2,400	—	„
15.	Irógép a főjegyzőnek	1,200	—	„
16.	Főjegyző fizetése	1,000	—	„
17.	Egyházmegyei egyesületnek	100	—	„
18.	Régi kerületi tartozásokba	1,958	42	„
19.	Államkölcsön törlesztési részlet	1,000	—	„
20.	1%o kezelési költség a közig. pénztárnak	1,522	73	„

Összesen: 145,157'39 korona

Ezzel kapcsolatban javasolja a Nt. Egyházmegyei Közgyűlésnek, hogy

a) az egyházmegyei pénztár 1927. évi zárszámadását, amelynek minden egyes tétele nyugtákkal és okmányokkal van igazolva, jóváhagyni, a számadásnak a P. Horváth Mária és Simon alapra vonatkozó részét a Főtiszt. Egyházkerületre felterjeszteni és egyházmegyei pénztárnoknak 1927. évre a felmentvényt megadni sziveskédjék.

Egyházmegyei közgyűlés számvevőszék javaslatára az egyházmegyei pénztárban kezelt tőkék és alapok 1927. évi zárszámadásait jóváhagyja, pénztárnoknak a szokásos óvások és fenntartások mellett 1927. évre a felmentvényt megadja s a számadásnak a P. Horváth Mária és Simon alapra vonatkozó részét a Főtiszt. Egyházkerületre felterjeszteni elrendeli.

b) egyházmegyei Gondnok ur indítványára javasolja a számvevőszék, hogy az egyházmegyei pénztár jelenleg Csicsserben lévő helyisége a pénztárban kezelt értékek és készpénz 20,000.— Kč. összegig betörés ellen biztosítsák, a pénztárszoba ablakai vaspaletákkal, ajtóit pedig keresztvasakkal láttassanak el az Egyházmegye költségén.

Egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék javaslatát elfogadja, a 20,000.— Kč. összegű betörés elleni biztosítás megkötésére és a pénztár helyiségének a javasolt biztonsági eszközökkel való felszereltetésére egyházmegyei pénztárnokot felhatalmazza azzal, hogy az ebből felmerült kiadások utólagosan nyugtákkal igazolandók a számvevőszék előtt.

c) Számvevőszék javasolja, hogy küldjön ki az Egyházmegyei Közgyűlés egy 3 tagú bizottságot azzal a felhatalmazással, hogy a bizottság az eladott Horváth Mária féle ungvári ház eddigi kezelőjével: Nt. Komjáthy Gábor ungvári lelkész-esperes ural számoljon el részletesen az eladás, illetve birtokbavétel napjáig a háznak Egyházmegyénket illető jövedelméről és a jövedelmet terhelő kiadásokról; az elszámolás eredményéhez képest aztán ha a jövedelem meghaladta volna a tényleges kiadásokat: a bizottság inkassálja a többlet jövedelmet és ezzel együtt a vevő ungvári egyháztól a vételárból „esetleges adóhátralék” címén visszatartott 3000 koronát; ha pedig a ház jövedelme nem fedezte volna a nyugtákkal igazolt kiadásokat, intézkedjék a kiküldött bizottság, hogy a visszatartott 3000 koronából a többlet kiadás levonása

után fennmaradt összeg az ungvári egyház által haladéktalanul fizetessék vissza.

Egyházmegyei közgyűlés számvevőszék javaslatát elfogadja, a bizottságba: Kovács Dániel e. m.-i világi tanácsbíró, Kőmives Sándor papi jegyző és Saly Andor világi jegyző urakat a javaslatban részletezett elszámolás és inkasszálás foganatosítása végett azzal az utasítással küldi ki, hogy eljárásuk eredményéről a legközelebbi őszi e. m.-i közgyűlésnek tegyenek jelentést.

14/d. szám. Számvevőszék bejelenti, hogy dr. Kiss Bálint ügyvéd, nagykaposi lakosnak 65,000 Kč. kölcsönt szavazott meg és folyósított I-ső helyen való bekebelezésre, 8°/_o kamat és évi 6,500 Kc. kötelező törlesztés mellett s kéri az Egyházmegyei Közgyűlést, hogy ezen intézkedését jóváhagyni sziveskedjék.

Egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék által kikötött feltételek mellett dr. Kiss Bálint 65,000 Kč-ás kölcsönét jóváhagyja.

15. szám. Számvevőszéknek az egyházak 1927. évi számadásairól beadott jelentése alapján Közgyűlés határozatilag ki mondja, hogy

1. Felsőröcse, Bező, Kereszt, Lucska és Solymos szlovák nyelvű számadásaikat 1928. évi szeptember 1-re rendbirság terhe alatt magyar fordításban is tartoznak beadni.

2. A többi egyházak számadásait Közgyűlés jóváhagyja és megerősíti.

3. Felhivatnak azon egyházak, amelyeknek határozott rendeltetésű alapjaik (alapítványaik) vannak, hogy azok évi forgalmáról külön-külön számadási könyvet vezessenek és az évi számadásvizsgálatra azok másolatát is terjesszék be az egyházmegyei számvevőhöz.

4. Egyházmegyei számvevőül Kovács Dániel egyházmegyei tanácsbíró választatik meg.

16. szám. Egyházmegyei ügyész, mint az ungvári házak eladására kiküldött bizottság előadója bejelenti, hogy az e tárgyban kiküldött bizottság a mult gyűlés határozatának megfelelőleg az egyházmegye tulajdonát képező házakat eladta az ungvári református egyháznak 170,000 Kč-ért s ezen felül az ungvári ref. egyház, egyházmegyénk nevében egy 30,000 Kč-s alapítványt tett református magyar nevelési célokra; jelenti továbbá, hogy az

ungvári ref. egyház 3000 Kč. adóhátralék levonásával a 170,000 Kč. vételárat lefizette s az gyümölcsöztetés végett már ki is lett helyezve.

Közgyűlés a jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi s egyben a házak eddigi jövedelméről s az állítólagos adóhátralékok elszámolása céljából Kovács Dániel, Kömives Sándor és Saly Andor urakból álló bizottságot küldi ki s felkéri nevezetteket, hogy a számadást ejtsék meg s erről szóló jelentésüket a legközelebbi közgyűlésnek terjesszék elő.

17. szám. Olvastatott az Egyetemes Konvent 1927 november 22-én Kassán tartott ülésének 52. számú jegyzőkönyvi kivonata a történelmi ungi és a kárpátaljai ungi egyházmegye közötti vitás vagyon megosztása tárgyában.

Közgyűlés tekintettel arra, hogy a szentesítés alatt álló zsinati törvények a vagyon megosztására nézve intézkedéseket és irányelveket tartalmaznak, kimondja, hogy a két ungi egyházmegye közötti vagyoni jogi kérdésekben az érdemleges döntést az egyházi törvények szentesítésének megtörténte idejére halasztja el.

18. szám. A vajáni II-ik tanítói állás díjlevele jóváhagyatik és megerősítés végett a Főtiszteletű Egyházkerületre felterjesztetik.

19. szám. A „Mogyorósi Ref. Egyházi Énekkar” alapszabálya I. fokon a presbitérium elé terjesztés végett visszaadatott.

20. szám. Tárgyaltatott az ásványi egyház azon jelentése, hogy a Szlovenszkói Műemlékeket Védő Referátus a templom magyar motivumu festményekkel ellátott famenyezetét és az ugyancsak fából készült toronyt az egyházzal történt előzetes tárgyalások után a kassai Keletzlovenszkói Muzeumba elszállította és ennek ellenében az egyház új templomának építéséhez bizonyos összeget helyezett kilátásba, amelynek elnyerése iránt az egyház előljárósága a szükséges lépéseket már meg is tette.

Egyházmegyei közgyűlés ezen jelentést nem veszi tudomásul, hanem utasítja az egyházközség eljárását, hogy lépjen ismét összeköttetésbe a Keletzlovenszkói Muzeum Igazgatóságával és határozottan kérje annak az összegnek a megnevezését, amelyet az elszállított mennyezetért és toronyért kapni fog, vala-

mint a kifizetés időpontjának a megjelölését is. Hivatkozzék az egyház arra a körülményre, hogy minden ilyen ténykedésük csak az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyásával lép érvénybe, az egyházmegye pedig ragaszkodik ahhoz, hogy az egyház a megfelelő kárpótlást megkapja. Abban az esetben, ha békés uton hozzá nem juthatnak, kötelesek a kárpótlás megnyerése céljából a bíróság útján is megtenni a megfelelő lépéseket.

21. szám. Olvastattak a nagyszeretvai egyházközség templomrenoválási és toronyépítési mozgalmáról beterjesztett presbitériumi és közgyűlési határozatok és terv.

Közgyűlés örömmel veszi tudomásul a nagyszeretvai egyházközség buzgóságát és áldozatkészségét, amellyel a templomot renoválni és a tornyát felépíteni akarja, azonban az építkezési engedély megadását ezuttal megtagadja, mert a benyújtott terv elfogadása és az, hogy milyen költséggel történnék az építkezés és miből nyer a kiadás fedezetet, egyházközségi közgyűlési határozattal nincsen igazolva, de nincs igazolva az sem, hogy a műemlékek országos bizottsága a becsatolt — nem szakember által készített tervet elfogadta volna, már pedig enélkül annak jóváhagyása kétséges; s a becsatolt, nem szakember által készített terv az építkezés engedélyezésének alapjául nem szolgálhat. Utasítja közgyűlésünk az az egyházközség elöljáróságát, hogy

1. szabályszerű közgyűlési határozattal határozzon és mondja ki, hogy akarja a templomrenoválást, a torony és kőfal felépítését;

2. határozott formában eszközölje ki a műemlékek országos bizottságának készpénzbeni hozzájárulását, ami csakis szabályszerű terv és költségvetés alapján történhetik meg;

3. építészmérnök által készíttessen az elhatározott munkálatokhoz terveket és költségvetést;

4. ezeket hagyassa jóvá a műemlékek országos bizottságával, avagy hogy a tervek előleges elkészítésével hasztalan kiadásai ne legyenek az egyházközségnek, kérje ki előbb a műemlékek országos bizottságának utasítását a tervet illetőleg, avagy annak tervét;

5. a műemlékek országos bizottsága által jóváhagyott tervet és költségvetést illetőleg a közgyűlés újból ha-

tározzon és arról is: miből történik az építkezés, mennyi a megajánlás? mennyi a gyűjtés eredménye? és mennyi a kivetés? és a kivetés mi uton fedeztetik?

6. és ezután az összes iratokat, terveket és költségvetést terjessze be az egyházmegyei építkezési bizottságnak.

Egyházmegyei közgyűlés *már most felhatalmazza* az esperest, hogy az építészeti bizottság véleményezése esetén az építési engedélyt a nagyszeretvai egyháznak kiadja.

22. szám. Olvastatott az egyházmegyei Segélyegylet ügyvivőjének évi jelentése:

Nagytiszteletű és Tekintetes Egyházmegyei Közgyűlés!

Három év óta, hogy segélyegyletünk megalakult, Istennek hála nem volt szükség rá, hogy egyletünk aktív működést fejtsen ki. Az eszme, amely bennünket megalakításánál vezetett, annyira reális, az a módszer, ahogyan egyletünk a segélyezést megvalósítani kívánja, annyira önzetlen, hogy ez idő alatt — bár még senkit nem segélyeztünk is — egyletünk hire egyházmegyénk határán messze tul elszállt és más egyházmegyék lelkészei közül is mind többen kéri egyletünk tagjai közé felvételüket.

A tagok száma jelenleg: 67.

A segélyezés keresztülvitelének egyszerűsítése és a tényleges tagok számának előzetes biztos megállapítása céljából az elmúlt év folyamán elrendelte egyletünk az első segélyrészletnek (egyénenként 100 K.) befizetését; sajnos, hogy ez a befizetés csak részben történt meg, amennyiben a mai napig csak 36 tag fizette meg a reá eső összeget. Ennek a késedelmeskedésnek a segélyezés szempontjából semmi káros következése nincsen, mivel nem volt reá szükség, de annál inkább van ilyen hatása a tagokra, akik épen az első befizetés teljesítése által válnak *jogositott* tagjaivá az Egyletnek. Hogy egy példát említsek egy azóta nyugdíjazott (és meg is halt) tanítónk, aki az egylet megalakulásakor annak tagja lehetett volna, épen azért nem volt tag (és nem is részesült segélyben), mert nyugdíjazása *előtt* nem fizette be a 100 korona első részletet.

Ezért látta szükségesnek Egyletünk legközelebb tartott értekezlete a tagok nyilvántartására, a befizetések könyvelésére, a késedelmeskedők szorgalmazására, a segélyezés kiutalására ügyvivő választását, aki az ügykezelést végezze.

Tisztelettel kérem ezért a Nt. és T. Em. Közgyűlést, hogy — amint együletünk alapszabálya (12. §) is elrendeli — a tagok névsorát (lásd melléklet) em. kgy. jegyzőkönyvünkben kinyomatni méltóztassék.

Vaján, 1928 június 12.

Kőmives Sándor

ügyvezető.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és a tagnévsort a jkvben kinyomatja.

23. szám. Pataky Pál ungtarnóci lelkész orvosi bizonyítvánnyal igazolt nagyfoku ideggyengesége és idült idegbajára való tekintettel, mely őt „képtelenné teszi arra, hogy hivatása kötelemait elláthassa“, kéri, hogy gyógyulás keresés céljából részére egy évi szabadság engedélyeztessék.

Közgyűlés nagy részvétellel veszi tudomásul Pataky Pál súlyos betegségét, amely miatt egyházmegyénk nagy érdemeket szerzett főjegyzőjének munkaerejét nélkülözni kénytelen, részére a kért egy évi szabadságot — helyettesítés kötelezettsége mellett — készséggel megadja.

24. szám. Pataky Pál ungtarnóci lelkész, becsatolt orvosi bizonyítvánnyal igazolt betegségére való hivatkozással, káplántartási jog megadását kéri.

Közgyűlés a kérelmet a legmelegebb ajánlással terjeszti fel a Főtiszt. Egyházkerületi közgyűlés elé.

25. szám. Olvastatott Erdélyi Mihály csicseri lakos, II. éves theologiai hallgató kérvénye a „Szabó András“ féle alapítvány kamatainak tanulmányi segélyképen való kiutalása iránt.

Egyházmegyei közgyűlés — a kérvényben felhozott indokok alapján — megengedi, hogy a Szabó András féle alapítvány 1927. évi kamatai, 248.32 Kč. kérvényezőnek kifizettessék. — Utasítja pénztárnokot, hogy fenti összeget kérvényezőnek fizesse ki.

26. szám. A vajkóc-mátyóci egyház 2,000.— Kč. építkezési segély iránti kérelmét

Egyházmegyei közgyűlés nem teljesíti azon előbbeni határozata értelmében, hogy míg a hadikölcsön veszteségeket az egyházmegyei pénztár be nem hozza, segélyt nem folyósít. Az építkezésre vonatkozó rendkívüli adókiivetést jóváhagyja és utasítja az egyházat, hogy az építkezést anyagi tehetségének megfelelőleg hajtsa végre.

27. szám. Vajáni egyház jelenti, hogy zsupáni rendelet értelmében felállított II. iskolája részére legkésőbb az 1929/30. iskolai év kezdetéig iskolatermet kénytelen építtetni. Ez építkezés költségeinek fedezésére előreláthatólag az évi rendes egyházi pénzadó kivetés 800%-ának megfelelő pótdó kivetésére lesz szüksége. Kéri ezen pótdókivetés előzetes engedélyezését.

Közgyűlés a beterjesztett egyénekenkénti kivetés alapján a rendkívüli adó kivetéséhez az előzetes jóváhagyást megadja. Felhívja azonban a vajáni egyház előljáróságát, hogy az építkezés tervét és költségvetését s az annak alapján megkészített végleges pótdókivetést közgyűlésünk elé beterjeszteni el ne mulassza.

28. szám. Olvastatott az Egyetemes Konvent 81/1927. sz. határozata, melyben az egyházmegyék és vallástanító lelkészek különös figyelmébe ajánlja az Iskolai és Nemzetmívelődési Minisztérium 1925 szeptember 26-án kelt 110,927/25.—II. számú rendeletét, mely szerint a vallástanításnál 20-nál *kevesebb* résztvevővel bíró külön csoportok tanításának engedélyezése iránti kérvények minden egyes esetben külön, a püspöki hivatal útján terjesztendők fel az I. és N. Minisztériumhoz döntés végett.

Tudomásul szolgál.

29. szám. Olvastatott az Egyetemes Konvent 11/1927. sz. határozata, mellyel felhívja az egyházakat a Presbyteri világszövetség által segélyezett egyházak gyámolítására.

Közgyűlésünk elkötelezi az egyházakat — a f. év beszámításával — 5 évi időtartamra, hogy e célra az év valamelyik Vasárnapján gyűjtést rendezzenek és a befolyó adományokat — legkésőbb minden év nov. 15-ig — küldjék be az egyházmegyei pénztárba.

30. szám. Egyetemes Konventünk 74/1927. számú határozata, az ifjúsági evangelizációs mozgalmak tisztán református jellegének gondos megőrzése tárgyában

tudomásul szolgál és eme mozgalmak hathatós propagálását, az ifjúságnak az időnként tartott konferenciákon való részvételre buzdítását közgyűlésünk minden tagjának áldozatos szeretetébe ajánlja.

31. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk 79/1927. számú határozata az ungvári házak adás-vételi szerződésének és az azzal kapcsolatban tett 30,000 koronás alapítványnak jóváhagyásáról tudomásul.

32. szám. Egyházkerületünk közgyűlésének 22/1927. számú határozata, mely szerint azon gyülekezetekben, amelyekben az iskolai tanítás bármilyen ok miatt szünetel, vagy a rendszeres hitoktatás az iskolai tanmenetbe felvéve nincs, a hitoktatás rendszeres végzésére, különösen az énekek begyakorlására és bibliaolvasásra — ha másként nem lehet, saját lakásukon is — a lelkészek elkötelezettek,

tudomásul vették és felhívja közgyűlésünk az iskola és egyházlátogató bizottságokat, hogy az ilyen helyeken a rendelkezés pontos betartását különösen ellenőrizték és arról külön jelentést tegyenek.

33. szám. Az 1927. évi 26. számú egyházkerületi közgyűlési határozatra a népiskolai vallástani kézikönyvek árusítása tárgyában

Egyházmegyei közgyűlésünk tisztelettel jelenti, hogy a nagykaposi lelkészi hivatalnál létesítendő bizományi raktárt az egyházközség központi fekvésénél fogva a kívánt célra teljesen megfelelőnek és tekintettel arra, hogy csak magyar iskolák tankönyv-szükségletének ellátásáról van szó, kielégítőnek is tartja.

34. szám. Egyházkerületünk közgyűlésének 12/927. számú határozatára

Közgyűlésünk szigorúan utasítja a hitoktatókat, hogy

1. a vallástanításnál az egyházkerület által kiadott tantervhez szorosan alkalmazkodjanak, csakis a megszabott tankönyveket használják és a magyar nemzetiségű tanulókat saját anyanyelvükön oktassák;

2. a vallástani órákat mindenkor énekléssel és imádkozással kezdjék és végezzék;

3. felhívja az egyházmegyei tanügyi bizottsági elnököt, hogy azokat az iskolákat, amelyekkel kapcsolatban autonómiánkat sérelem éri, vagy ahol feltűnő mulasztások észleltek, jelentéseikben minden alkalommal részletesen és névszerint sorolják fel.

35. szám. Egyházkerületi közgyűlésünk 1927. évi 5/8. sz. határozata a téli biblia és kátémagyarázattal megtartandó vallásos esték rendezésének kötelezővé tételéről

tudomásul.

36. szám. Ugyanazon közgyűlés 2—11/1927. szám alatt szigorúan eltiltja a lelkészeket és presbýtériumokat a templom-,

orgona- és harangszentelések alkalmával tapasztalt tulzásoktól, világias mulatozásoktól, bálók, színelőadások rendezésétől.

Tudomásul.

37. szám. Minden gyülekezetben szorgalmazandó a népnek a temetéseknel az éneklésben való résztvétele céljából az új énekes könyvben foglalt temetési énekekre a gyülekezet tagjainak fokozatos megtanítása. (E. Ker. kgy. 5—13/927. sz. hat.)

Tudomásul.

38. szám. A „Szeretet“ című lap terjesztése minden egyházi tisztviselőnek lelkiismeretbeli kötelességévé tétetik. (Ugyanazon E. Ker. kgy. 5—14/927. sz. határozat)

Tudomásul szolgál.

39. szám. Az 1927. évi egyházmegyei közgyűlés 22/10. pontjára Koncz Gyula építkezési szakértő jelenti, hogy a bátfai templom alatt lévő pálczi Horvák-család sirboltját megvizsgálta és azt általában rendben találta. A kriptába ugyan a víz magas talajviz-állás idején benyomul, azonban ez ellen csak roppant költséges eljárással lehetne védekezni, amire szükség nincs, mivel ez a körülmény a templom állapotát nem veszélyezteti.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

40. szám. Vajáni lelkész jelentése az 1927. évi közgyűlés 22/6. sz. határozatára, mely szerint Vajánban az iskolai és tanítói vagyon után az adót nem a javadalmas, hanem az egyházi pénztár fizeti s így a tanító adóhátrálékáról szóló egyházlátogatói jelentés tévedésen alapul

tudomásul szolgál.

40/a. szám. Salamoni tanítónak ugyanazon egyházmegyei közgyűlési határozatra beadott igazoló jelentése, mivel a betervezett adónyugták nem a határozatban megfizetni kötelezett adók kifizetését bizonyítják s így a jelentés a való tényállásnak meg nem felel

tudomásul nem vétetik, Sápy Lajos salamoni tanítót a közgyűlési határozatban kitűzött határidő be nem tartása miatt 20 korona rendbirsággal sújtja közgyűlésünk s egyuttal a hivatkozott jegyzőkönyvben foglalt kötelezettség értelmében további rendbirság terhe alatt kötelezi őt arra, hogy az adók kifizetéséről Esperes urnak megfelelő nyugtákkal s a királyhalmeci adóhivataltól kikért adókönyvecskével igazolt jelentését 15 nap alatt terjessze be.

41. szám. 1927. évi közgyűlésünk 22/7. sz. határozatában foglalt kötelezettségről igazoló jelentést adtak: Ásvány, Csepely, Lucska, Pinkóc és Jenke. Jelentésük szerint a hátralékok behajtása már folyamatban van.

Tudomásul vétetik.

42. szám. Egyházmegyei közgyűlésünk 1927. évi 22/13. számú határozatában elkötelezett egyházak esperes jelentése szerint — Bező kivételével — kötelezettségüknek eleget tettek.

Közgyűlésünk fegyelmi eljárás terhe alatt kötelezi a bezői egyház presbytériumát az 1927. és 1928. évi költségvetés és adókimutatásoknak jelen határozat kézbesítésétől számított 30 nap alatt való betérjesztésére, ami ha meg nem történne, annak megkésztésére az Egyh. Törvények III. t. c. 6. szakasza alapján Egyed Béla és dr. Kiss Bálint személyében a bezői egyház terhére bizottságot küld ki, akiknek jelentését bevárja.

43. szám. Ugyanezen közgyűlésünk 22/14. számú határozatában kötelezett egyházak esperes jelentése szerint a választók névjegyzékét beküldötték.

Tudomásul szolgál.

44. szám. Vámoslucskai lelkésznek 1926/16. számú közgyűlési határozatra adott igazoló jelentése tudomásul szolgál.

45. szám. Az anyásított sárosmezői egyház kongrua kiutalás iránt beadott kérvénye

ügyében az iskolai és nemzetmivéldésügyi minisztérium referátusa részéről mindezideig semmi intézkedés nem történt.

46. szám. CCX—CCXIV. számú esperesi körlevelek tudomásul vétetnek.

47. szám. Jelen gyűlésünk jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnökség és jegyzői karon kívül Maksa József, Juhász Imre, dr. Sutka István és dr. Kiss Bálint kéretnek fel.

II. Birósági ügyek.

1. szám. **Bakcsy Gyula csapi lelkész fegyelmi ügye.**

Biróság panaszlottat az ellene emelt vádak bizonyítékainak elégtelensége miatt felmentette, Szöcs József és Molnár Kálmán csapi lakos panaszosokat az eljárás 154 korona költségeinek megfizetésére kötelezte.

2. szám. **S. Balogh Mihály salamoni volt gondnok fegyelmi ügye.** Az eljárás megszüntetett, mert panaszlott az okozott kár megtérítésére egyezség útján 1000 korona összeget önként felajánlott.

3. szám. **A felsőröcsei presbytérium fegyelmi ügyében** az eljárás megszüntetett, mert panaszosok a vádat visszavonták. Elnökség a lelkészt és presbytériumot az egyházi törvények rendelkezéseinek szem előtt tartására szigoruan utasította.

4. szám. **A nagykaposi presbytérium fegyelmi ügye.** A panaszlott bocsánatkérését elégtételnek fogadta el a bíróság és a további eljárást megszüntette. Elnökség a presbytériumot kötelezettségének teljesítésére szigoruan figyelmeztette.

5. szám. **Csomár Béla ásványi lelkész felebbezése.** Biróság a felebbezett presbyteri határozatot megsemmisíti és kimondja, hogy az 1912. évi őszi egyházkerületi közgyűlés 25. sz. határozatával elfogadott Vagyonkezelési szabályrendelet III. C. 1. pontjában foglalt intézkedés szerint a lelkészi funduson lévő előfák a lelkész tulajdonát képezik az idézett Szabályrendeletben foglalt (kitermelésre vonatkozó) utasítások figyelembe tartásával. Ugyanígy intézkedik az ítélet a temetői fákra vonatkozólag beadott felebbezés ügyében is.

6. szám. **Csicseri lelkész helyettesítési díjának megállapítása.** Közigazgatási bíróság Szakal Elek csicseri tanítónak a lelkész helyettesítéséért havi 150 korona díjazást állapít meg, mivel dr. Magda Sándor, mint teológiai előadó távolléte alatt maga is díjazásban részesül.

7. szám. Időszaki bíróság tagjai:

Rendes tagok: Szücs István esperes, Bernáth Zoltán em. gondnok, elnökség. Szakal István, dr. Magda Sándor, Ráczkövy János, dr. Herczegh Károly, dr. Kiss Bálint, tanácsbírók.

Pótagok: Maksa József, Nyomárkay Sándor, Kovács Dániel, Verebélyi József, tanácsbírók.

Jegyezték az egyes jegyzőkönyvi pontokat:

Kömives Sándor papi jegyző: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 15, 22, 23, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47 számú közgyűlési és az 1, 2, 3, 4, 5, 7 sz. bírósági jegyzőkönyvi pontokat.

Ujlaki Sándor papi jegyző: 8, 9, 10, 11, 12, 13, 18, 19 sz. közgyűlési és a 6 sz. bírósági jegyzőkönyvi pontokat.

Galgóczy Gyula világi főjegyző: 14 és 26 számú közgyűlési pontokat.

Koncz Gyula világi jegyző: 20, 21, 39 sz. közgy. pontokat.

Saly Andor világi jegyző: 7, 25 sz. közgy. pontokat.

Dr. Sutka István ügyész: 16, 17 sz. pontokat.

Tárgymutató.

1. A gyűlés megnyitása.
2. Megalakulás, a gyűlési tagok igazolása.
3. Esperesi évi jelentés.
4. Birósági ülés időpontja.
5. Mult gyűlésről távolmaradtak.
6. Ujlaki Sándor papi aljegyzővé választatott.
7. Énekkar elnökének jelentése.
8. Vajáni lelkészválasztás.
9. Vajáni lelkész beiktatása.
10. Kistráti lelkészválasztás.
11. Kistráti lelkész beiktatása.
12. Sárosmezői lelkészi állás.
13. Vajáni II. tanítói állás szervezés.
- 14/a. Számvevőszék az em. pénztár alapjairól.
- 14/b. Ugyanaz az em. pénztár betörésbiztosításáról.
- 14/c. Ugyanaz az eladott ungvári házokról.
- 14/d. Ugyanaz a dr. Kiss Bálint kölcsönéről.
15. U. az az egyházak számadásairól, szlovák nyelvű számadások, egyh. m. számvevő választása.
16. Ügyész jelentése az ungvári házak eladásáról.
17. A két ungi egyházmegye vagyonmegosztása.
18. Vajáni II. tanítói állás díjlevele.
19. Mogyorósi énekkar alapszabályai.
20. Ásványi templom menyezetét a muzeum elszállította.
21. Szeretvai templom renoválása.
22. Egyházmegyei segélyegylet ügyvivőjének évi jelentése.
23. Pataky Pál egy évi szabadságot kér.
24. Ungtarnóci lelkész káplántartási joga.
25. Szabó András alapítvány kamatai.
26. Vajkóci egyház segélyt kér.
27. Vajáni rendkívüli adókiivetés.
28. Konvent a vallástanítási csoportok engedélyezéséről.
29. Presb. Világszövetségnek perselypénz küldendő.
30. Ifjusági konferenciák.
31. Kerületi gyűlés az ungvári házak eladását jóváhagyta.
32. Lelkészek a hitoktatásról gondoskodni kötelesek.
33. Valástani könyvek árusítása egyházmegyénkben.
34. Kerületi határozatok a vallásoktatásról.
35. U. az a téli vallásos-esték tartásának kötelezővé tételéről.
36. Ugyanaz a világias tulzások eltiltásáról.

37. U. az az új énekek gyakorlásáról.
 38. U. az a „Szeretet“ terjesztéséről.
 39. Ép. szakértő jelentése a bátfai P. Horváth-sírbolt állapotáról.
 - 40/a. Vajáni lelkész jelentése a 22—6/927. kgy. számra.
 - 40/b. Ugyanazon kgy. számra a salamoni tanító jelentéssel adós.
 41. 22—7/927. kgy. számra adott jelentések.
 42. 22—13/1927. kgy. számra Bező jelentéssel adós.
 43. U. azon kgy. 22—14 számára adott jelentések.
 44. Vámoslucska a 16/926. kgy. számra jelent.
 45. Sározmező kongrua ügye.
 46. Esperesi körlevelek.
 47. Hitelesítők.
-

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1928. ÉVI SZEPTEMBER 20-ÁN NAGYKAPOSON
TARTOTT RENDES (ŐSZI) KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak:

Szüics István esperes és *Bernáth Zoltán* egyházmegyei gondnok, mint elnökök.

Maksa József, Szakal István, dr. Magda Sándor, Nyomárkay Sándor és Ráczkövy János lelkészi tanácsbírák.

Kovács Daniel, Hegyi György, dr. Herczegh Károly, dr. Kiss Bálint és Verebélyi József világi tanácsbírák.

Kömives Sándor és Ujlaki Sándor lelkészi jegyzők.

Galgóczy Gyula, Koncz Gyula és Saly Andor világi jegyzők.

Dr. Sutka István egyházmegyei ügyész.

Bodnár Lajos, Jós vay Dénes, Kálniczky János, Bakcsy Gyula, Rácz József, Gecse Géza, Benkő Lajos, Egyed Béla, Gönczy Pál, Balogh Sándor, Varga József, Sallay Gyula, Nyitray Lajos, Haraszty Károly, Gencsy Béla, Juhász Imre, Mór é Elek és Nagy Géza lelkészek.

Szanyó Sándor és Tóth Miklós tanítóképviselek.

Erdélyi János csicseri, *Gyüre Mihály* vajáni, *Nyisztor Pál* bátfai és *Csengeri Gyula* pallói egyházi képviselek.

48. szám. Esperes buzgó imádságban kéri Istennek megáldó és megszentelő kegyelmét közgyűlésünk munkálkodására; *Bernáth Zoltán* egyházmegyei gondnok a megjelenteket üdvözlöve a tanácskozást megnyitja.

49. szám. Közgyűlés a fenti névsor szerint megalakul. Távol maradását igazolta *Pataky Pál*, igazolásra szólíttatik fel *Csomár Béla*.

Az egyházak presbytériumai utasítatnak, hogy képv-

selőiket minden közgyűlésre küldjék ki és azoknak a gyűlésen való megjelenését saját hatáskörükben intenzívebben szorgalmazzák.

50. szám. Szakal István és Gönczy Pál lelkészek a mult gyűlésről távolmaradásukat igazolják tudomásul szolgál.

51. szám. A tárgysorozatban szereplő bírósági ügyek tárgyalásának időpontja megállapittatik.

52. szám. Olvastatott az egyházmegyei tanügyi bizottság elnökének jelentése, mely szerint „... csendes munkálkodásban a már megszokott keretek között telt el az iskolai év. Egyházmegyénk tanítósa, átérezvén nemes hivatását, szorgalommal igyekezett eljárni tisztében, szem előtt tartván ama követelményeket, melyeket az állami tanterv és az időközi iskolai rendeletek szabtak elébe s a melyektől eltérni, illetőleg azokat nem teljesíteni existenciális veszedelem lett volna. Sajnos, a mi kívánságaink az egyházi-iskolai tanterv és tankönyvek tekintetében továbbra is csak jámbor óhajtások maradnak és nélkülözni vagyunk kénytelenek egyes kiválóbb tehetségű tanítóinknak irodalmi működését is. Ami az iskola fenntartását illeti, az csupán kötelességek teljesítésében merül ki jogok nélkül s ezek a kötelességek oly terhekkel járnak, melyeket szegényebb egyházaink szinte képtelenek viselni. Az iskolai taneszközök beszerzése oly teher, hogy szinte nem csudálkozhatunk azon, ha még vannak hiányos felszerelésű iskoláink. A tanító hiány is eléggé érezhető. E panasz jogos és általános mindenütt úgy, hogy ha idejében nem lesz gondoskodás a református tanítóképzésről, iskoláink hova-tovább tanító nélkül maradnak, vagy tünnünk kell, hogy saját iskoláinkban más vallásu tanítók működjenek, mint ahogy ez már ma is több helyen előfordul. ... Kitünő volt az iskolai tanítás eredménye: Bező, Bés, Vaján, Kistrát, Palágy és Veskóc; dicséretes: Tizzasalámon, Szürte, Szirénfalva, Nagykapos, Kereszt és Pályin; jó: Mogyorós, Botfalva, Palló, Csicsér, Ungnyarád, Jenke, Zahar és Nagyszeretva; elégséges: Felsőröcse iskoláiban.”

Közgyűlésünk a jelentést tudomásul veszi, a bizottság elnökének fáradozásaiért köszönetet szavaz és javaslatára határozatilag kimondja, hogy

1. Az iskolai beiratási díjak minden iskolában iskolai könyvtáralap megszervezésére fordítandók, ez

alapok tökéje az egyház közpénztárától elkülönítve kezelendő és kizárólag iskolai ifjusági, tanítói és segélykönyvtár beszerzésére fordítandó.

2. Azok az egyházak, amelyeknek iskoláiban még mindég a növendékek végzik az iskola naponkénti tisztogatását, téli fűtését s a fűtéshez szükséges fát maguk hordják, utasítatnak ez anomáliák megszüntetésére.

3. Utasítatnak az iskolalátogatók, hogy a jegyzőkönyveknek és statisztikai lapoknak minden kérdésére pontos feleletet adjanak, illetve minden rovatot pontosan töltsenek ki.

53. szám. Olvastatott id. Papp Lajosnak a nagykaposi egyház most nyugalomba vonuló kántortanítójának bucsulevele.

Közgyűlésünk megilletődve veszi tudomásul id. Papp Lajos bucsuzását. Mindnyájan érezzük, hogy vele derék tanítói gárdánk soraiból a legderékabbak egyikét veszítjük el, aki anyaszentegyházunk történetének e sok küzdelemmel teljes korszakában egyházmegyénk életében jóban-roszban hiven kitartó, a köz érdekében mindenkor munkára kész, hűséges, buzgó, munkatársunk volt. — Az évek szállnak... Több, mint emberöltő becsületes munkában eltöltött idő után az ő, szinte kimeríthetetlennek látszó munkaereje is megfáradt s pihenés után vágyik. Találja meg azt. Őszinte szívből eredő kívánságunk, hogy legyenek reá nézve a nyugalom évei kívánt pihenés ideje, gyönyörködhesék felnövekedő, szárnyára bocsátott gyermekeinek boldogságában, Őt pedig még hosszú éveken át az Isten éltesse!

54. szám. Olvastatott az 1928. évi tavaszi egyházmegyei közgyűlés 14/c. sz. határozatával kiküldött bizottság jelentése az eladott p. Horváth Mária féle ungvári ház 1922—1927 évi jövedelmeinek és kiadásainak nt. Komjáthy Gábor ungvári lelkész ural, mint házkezelővel megejett leszámolásáról.

Egyházmegyei közgyűlés a kiküldött bizottság jelentését az elszámolás megtörténtéről tudomásul veszi. A házkezelői számadást azonban az eredeti formában nem fogadja el, hanem kiküldi és megbizza a dr. Magda Sándor egyházm. tanácsbíró, Galgóczy Gyula és Saly Andor em. jegyzőkből álló bizottságot azzal, hogy állapítsa meg a számadásnak kel-

lőleg nem igazolt kiadási tételeiről, vajjon azok tényleg egyházmegyénket terhelik-e? s puhatolja ki, hogy az egyes lakók házbérei mi okból nem emeltettek fel a törvény által megengedett mértékben? Az eredményről tegyen jelentést a számvevőszéknek. — A számvevőszéket pedig utasítja, hogy e jelentés beérkezése után az esetleg nem egyházmegyénket terhelő kiadási tételeknek és az egyházmegyei közgyűlés által nem akceptált 2040 Kc. káplántartási segély és könyvtárkezelési díjnak záros határidőn belül való visszafizetésére hívja fel a házkezelő ungvári lelkész urat s az eredményről tegyen a legközelebbi egyházmegyei közgyűlésnek jelentést. — Jelen határozat névszerinti szavazás útján szótöbbséggel hozatott.

55. szám. Olvastatott Schmidt Imrénének a Református Biztosító Iroda központi vál. elnökének levele, melyben rámutat arra a hanyatlásra, amely a református egyház eme nagy fontosságú intézményének támogatása tekintetében az utolsó év folyamán egész egyetemes egyházunk területén bekövetkezett és kéri, hogy a R. B. I. támogatására egyházmegyénk is kövessen el a saját hatáskörében minden lehető.

Közgyűlésünk tudatában van annak, hogy a R. B. Iroda nemcsak üzleti vállalkozás, hanem a felekezeti összetartozás érzésének hatalmas propagátora is, amely érzés — valláserkölcsei értékét tekintve — megbecsülhetetlen nagy erő forrása, ezért a következő elvi jelentőségű határozatokat hozza:

1. Minden lelkésznek kötelességévé teszi, hogy évente legalább egyszer egyházközségi közgyűlés keretében indítson propagandát a R. B. Iroda érdekében. Buzdítsa az egyháztagokat annak minden biztosító társasággal szemben hathatós támogatására, *egyedül* felkarolására.

2. Fegyelmi eljárás terhe alatt megtiltja minden lelkésznek és tanítónak azt, hogy a R. B. Iroda *ügynökségén* kívül *más* társaságtól ilyenemű megbízást elvállaljon.

3. Elvárja és megkívánja minden egyházközség gondnokától, presbytereitől, általában egyházunk minden bugó tagjától — legelsősorban világi urainkra gondolva — hogy nehéz anyagi gondokkal küzdő

anyaszentegyházunk erőforrásainak eme jelentős tényezőjét úgy a maguk részéről támogatni fogják, mint annak érvényesülése érdekében mindent elkövetnek.

4. Minden egyház lelkésze köteles gondoskodni arról, hogy a R. B. I. helyi ügynöksége egyházközségében megszerveztessék, az ügynökség vezetését *más* teljesen megfelelő világi egyén hiányában a tanító, vagy maga a lelkész is *köteles* elvállalni.

56. szám. Nyitray Dezső segédlelkész 1928. évi június 1-től, Kecskeméthy Lajos segédlelkész 1927. évi október 1-től kezdődő érvénnyel egyházmegyénkbe segédlelkészekül bekebelezetnek.

57. szám. A bési egyház II-ik iskola szervezésére vonatkozó határozata jóváhagyott.

58. szám. A bési egyház II. tanítói állásának díjlevelét a közgyűlés a Főtiszt. Egyházkerületre terjesztette megerősítés végett.

59. szám. A bátfai lelkészfizetés ügyében megbízott döntő-bíróság jelentése tudomásul.

60. szám. Kőmives Sándor egyházmegyei segélyegyleti ügyvivő beterjeszti az egyházmegyei segélyegylet módosított alapszabályait s az egyházmegyei lelkész- és tanítóegyesület megbízásából azok megerősítését kéri. (Lásd a jkv. mellékletében.)

Közgyűlés az egyházmegyei segélyegylet módosított alapszabályait megerősíti, s elrendeli, hogy az alapszabályok és a segélyegylet jelenlegi tagjainak névsora jelen jegyzőkönyv mellékleteként kinyomassanak és az arról készített különlenyomat a segélyegylet tagjainak megküldessék.

61. szám. Tárgyaltatott a viszokai egyház kérvénye 1900 Kč. egyházmegyei adósságának elengedése iránt.

Egyházmegyei közgyűlés — tekintettel arra, hogy az egyházmegyei pénztár nincs abban a helyzetben, hogy kölcsönököt elengedjen — a kérést nem teljesíti. Hogy azonban a viszokai egyházzal szemben jóindulatát megmutassa, az esetben, ha kérvényező egyház az 1900 Kč. tőketartozását folyó év végéig visszafizeti

— az eddig járó kamatokat a kérvényező egyháznak elengedi.

62. szám. Egyházmegyei pénztárnok beterjeszti az egyházmegyei pénztárban kezelt alapok és tőkepénzek 1928. évi költségvetését jóváhagyás végett.

Egyházmegyei közgyűlés a költségvetést általánosságban elfogadja.

a) A költségvetéssel kapcsolatban em.-i pénztárnok javaslatára elhatározza, hogy a kárpátaljai ungi egyházmegyében lakó azon lelkész özvegyeknek, akiknek elhunyt férjük után özvegyi nyugdíjra igényük van, ezen özvegyi nyugdíjat a folyó évtől kezdve feltétel nélkül, 1923 jan. 1.-től visszamenőleg azonban csak azzal a feltétellel folyósítja, ha a kárpátaljai ungi egyházmegye lelkészei a történelmi ungi egyházmegye lelkészeihez hasonló módon és mértékben ezen időre magukat az „Özvegy-Árvatár“ javára megadóztatják és az egyes évek díjait visszamenőleg Egyházmegyénk pénztárába befizetik.

b) Ugyancsak em.-i pénztárnok javaslatára felhívja Egyházmegyei közgyűlés az egyházmegyei pénztárban kezelt kis összegű alapok tulajdonosait, hogy — miután a pénztárnak nem áll módjában e kis alapokat kellően kamatoztatni — károsodás elkerülése céljából, vegyék alapjaikat házi kezelésbe.

c) Pénztáros indítványára, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint azon egyházak, illetve lelkészek és tanítók ellen, akik az egyházmegyei pénztáros felszólítására 15 nap alatt sem fizetési kötelezettségüknek nem tesznek eleget, sem mulasztásukat írásban nem indokolják a fegyelmi eljárást hivatalból megindítja, — közgyűlés a javaslat értelmében határoz.

63. szám. Kőmives Sándor egyházmegyei egyesületi alelnök az egyházmegyei lelkész és tanítóegyesület közgyűlésének megbízásából javasolja, hogy egyházmegyénk is vegye ki részét a gömői egyházmegyének nagyhorderejű vállalkozásából, amellyel elhatározta, hogy valóra váltja — főtiszteletű Püspök ur által kezdeményezett — a Rozsnyó fürdő ingatlanainak megvásárlására és ott református árva- és szeretetház létesítésére vonatkozó tervét.

Közgyűlésünk nagy örömmel üdvözli a főtiszteletű Püspök ur örökszép gondolatának valóra válását

s az e munkában fáradozó gömői egyházmegye lelkes közgyűlését szeretettel köszönti. A maga részéről osztolni kívánván az Isten dicsőségére végzett eme vállalkozás végrehajtásában, azon esetben, ha a szervezendő intézmények egyházkerületi, vagy egyetemes egyházi jellegűek lesznek,

1. azok céljaira felajánljuk egyházmegyénk részéről leánynevelő intézeti alapunk (6049 kor.) tőkájének évi kamatait és Horváth Mária féle egyházmegyei alapunk jövedelméből 1000 korona évi hozzájárulást;

2. felhívjuk és buzdítjuk egyházmegyénk lelkészeit és tanítóit, egyházközségeit, vagyonosabb egyháztagjainkat és általában a gyülekezetek „mind köz-, mind tanácsos rendeit“ e nemes cél javára való buzgó adakozásra.

Ezen határozat a gömői egyházmegye közgyűlésével és jóváhagyás végett a főtiszteletű egyházkerülettel közlendő.

64. szám. Lucskai lelkész kérelme, hogy a lucskai és solymosi egyházak szlovák nyelven beadott számadása megerősítették nem teljesített, lelkész utasított, hogy a számadásokat magyar fordításban is csatolja.

65. szám. Tárgyaltatott id. Galgóczy János mokcsakerészi lakos felebbezése a presbytérium azon határozata ellen, amely szerint a Mokcsay-család által az 1634. évben öntetett harang a most készülő harang öntési költségeinek részbeni fedezésére a harangöntő mesternek átadandó lenne.

Egyházmegyei közgyűlés a felebbezésnek helyt ad és elrendeli, hogy a mocskakerészi egyház előjárósága a szóban levő harangot nemcsak a néhai ajándékozó iránti köteles kegyelettel, hanem a harang műemlék voltának megfelelő gondnal és karbantartással továbbra is épségben megőrizze.

Igy kellett döntenit az egyházi törvények I. t. c. 15. §-ának g) pontja alapján, mert a harang tényleg történelmi műbeccsel bir és mert a beöntetéshez az adományozó családjának ma is élő hozzátartozói beleegyezésüket nem adták, sőt az ellen állást foglalnak és mert az országos műemlékeket védő bizottság sz. rendeletével épen a közelmúltban hívta fel az egyházakat a hasonló történelmi műemlékek megőrzésére

és megvédésére az egyházi törvények idézett fejezetében is előírt bejelentési kötelezettséggel.

66. szám. Palágyi lelkési földek haszonbérbeadása 1927 október 15-től 1933 október 15-ig terjedő időre jóváhagyatik.

67. szám. Tárgyaltatott a palágyi egyház kérelme a kántortanítói lakóház renoválásának engedélyezése iránt. Az egyházmegyei építési bizottság véleménye alapján közgyűlés a következő határozatot hozza:

Az egyházmegyei közgyűlés a palágyi tanítólakás renoválási munkáihoz az engedélyt megadja, egyelőre azonban csak elvben. A bemutatott rajz és költségvetés nem alkalmas arra, hogy abból az építkezést úgy az építési elvek, mint a költségek szempontjából el lehessen bírálni, ezért felhívja a közgyűlés az egyház eljáróságát, hogy az építkezés megkezdése előtt a munkáról feltétlenül szakemberrel készíttessen tervrajzot és részletes költségvetést; a munkára ennek alapján több vállalkozótól kérjen ajánlatot (mivel a munkák összege több mint 20,000 Kc) s az így nyert tapasztalatok alapján határozza el, hogy kinek adja a munkát. Ezek után úgy a tervet és költségvetést, mint a vállalkozóval megkötött szerződést jóváhagyás végett az egyházmegyei építési bizottsághoz terjessze be s az építéshez csakis a jóváhagyás után fogjon hozzá.

A bemutatott rajz után az egyházmegyei közgyűlésnek az a véleménye a tanítói lakról, hogy annak az alaprajza, tehát a szobák elrendezése a lehető legrosszabb s távolról sem fel meg annak a legminimálabb követelménynek sem, amelyet ma alaprajz tekintetében egy egyszerűen megépített lakóháztól is elvárunk. És mivel a renoválás költsége oly magas, hogy valószínűleg nagyon csekély pótlással, abból egy rendszeren megépített, új tanítói lakást lehet előállítani, a közgyűlés felhívja az egyház eljáróságát, hogy ez irányban is szerezzen információkat, amelyek természetesen ismét alaposan átgondolt terven nyugodjanak és a lehetőséghez képest becsülje meg és értékelje tanítójának munkásságát azzal, hogy neki a mostaninál egészségesebb helyre új lakást épít. Annál is inkább elvárja ezt a közgyűlés az egyháztól, mivel gazdasá-

gosság szempontjából is feltétlenül előnyösebb és nagyobb értéket képvisel ugyanaz az összeg egy új épületben, mint egy renovációban.

68. szám. Nyarádi lelkész jelenti, hogy a nyarádi temető telekkönyvi tulajdonosa Nyarád község.

Tudomásul.

69. szám. Tárgyaltatott a mokcsakerészi egyház kérelme a folyamatban levő templomrenoválási munkálatok engedélyezése iránt.

Egyházmegyei közgyűlés a szabályszerűen előkészített és az építkezési-bizottság jelentése szerint szabályszerűen folyó templomrenoválási munkálatokhoz az engedélyt megadja.

70. szám. Esperes jelenti, hogy az 1927. évi egyházkerületi közgyűlés 15 számú határozatával elkötelezte egyházmegyénket, hogy Isaák Imre volt vajáni, jelenleg técsői lelkész ellen a „Református Egyház és Iskola” c. hivatalos lap 1927. évi július 24-én megjelent 30. számában leközölt cikke miatt a fegyelmi eljárást indítsa meg, azonban a fegyelmi eljárásra vonatkozó határozat és a fegyelmi vizsgálat tárgyát képező egyházfőhatósági rendelet hivatalos formában nem közöltett egyházmegyénkkel s így a fegyelmi eljárás lefolytatható nem volt.

Közgyűlés az esperes bejelentését tudomásul veszi és az elrendelt fegyelmi eljárás megindításához a vonatkozó iratok megküldését a főtisztelätű egyházkerület részéről bevárja.

71. szám. Szürtei egyház 1928. évi, 6088'75 Kč. összegű, egyhm.-i tartozás törlesztésére szolgáló rendkívüli adókiivetését a közgyűlés jóváhagyja.

72. szám. A nagyszelmenczi lelkészlakás átalakítási munkálatainak átvételével megbízott egyházmegyei építési bizottság jelenti, hogy az építkezést a helyszínen felülvizsgálta, az észlelt hiányokról jegyzőkönyvet vett fel és a hiányokról költségvetéssel kapcsolatos pontos jegyzéket készített. Az építési vállalkozók a hiányok pótlására kötelezték magukat s ennek elvégzésére jövő év tavaszáig halasztást nyertek.

Közgyűlés az építkezési bizottságnak a munkálatok elvégzéséről szóló jelentését jövő gyűlésünkre bevárja.

73. szám. Bátfa-pallói egyháznak lelkészfizetés megosztás iránti kérvényét

közgyűlés az egyházmegyei közigazgatási bíróság elé utalja át.

74. szám. Bodnár Lajos bátfai lelkésznek a bátfa-pallói közös presbytérium határozata ellen beadott felebbezését közgyűlés az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz teszi át letárgyalás céljából.

75. szám. Kovács Dániel egyházmegyei számvevő jelenti, hogy a szlovák egyházak közül csak a kereszti egyház küldte be 1927. évi számadását felülvizsgálat céljából magyar fordításban is. Ezt a számadást jóváhagyásra ajánlja.

Közgyűlés a kereszti egyház számadását jóváhagyja. Felsőröcse, Bező, Lucska és Solymos egyházakat számadásaiknak az 1928. évi 15. számú határozat értelmében magyar nyelven is beterjesztésére jelen határozat kézbesítésétől számított 30 nap alatt a lelkész ellen elrendelendő fegyelmi eljárás terhe alatt újból elkötelezi és ez ügyben számvevő jelentését a jövő gyűlésre bevárja.

76. szám. Olvastatott a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés 32/927. számú határozata, amelyben elkötelezi az egyházmegyét, hogy az abauji egyházmegyében használt egyházközségi zárszámadásra vonatkozólag adjanak véleményyt.

Közgyűlésünk az abauji egyházmegyében használt zárszámadási mintát nem ismeri s így annak használhatóságára vonatkozólag nem mondhat véleményyt. Azonban — mint azt már a mi egyházmegyénk részéről felterjesztett egységes egyházi számadási mintának általánosan kötelezővé tételére vonatkozó javaslatunkban is hangsúlyoztuk — egyházmegyénk örömmel fogadja a főtiszteletű egyházkerületnek a számadások egységes elv szerinti készítésének kötelező tételére vonatkozó bármilyen intézkedését, hiszen épen a mi egyházmegyénk volt az, amelyik először hangsúlyozta az egyházi számadások készítésénél jelenleg uralkodó szabadosság tarthatatlan voltát. Tiszteletteljes véleményünk szerint ebben a kérdésben nem is lehet irányadó az egyes egyházmegyei közgyűlések véleménye, hanem a főtiszteletű egyházkerületnek, vagy még helyesebben az egyetemes konventnek kellene erre vonatkozólag általánosan kötelező rendeletet kiadni.

77. szám. Egyházkerületünk közgyűlésének 42/927. sz. határozata a műemlékek védelméről szóló miniszteri leirat tárgyában, mely szerint, ha művészeti, vagy történelmi becsű épület, vagy műemlék átalakításáról van szó, azt megelőzőleg arról a püspöki hivatalnak jelentés teendő

tudomásul szolgál és felhívja közgyűlésünk a műemlékek birtokában levő egyházközségeket, hogy e rendelet intézkedéseit mindenkor tartsák szem előtt.

78. szám. Folyó évi egyházmegyei közgyűlésünk 3/1. számú határozatára Botfalva, Gálóc és Pinkóc egyházak jelentik, hogy a rendszeres hétköznapi istentiszteletek megtartására kötelező határozatnak eleget tettek.

Tudomásul szolgál. A jelentést nem adott Szirénfalva egyház lelkészét a jelentés elmulasztásáért 20 korona rendbíróságban marasztalja el a közgyűlés és elkötelezi, hogy az idézett rendelet végrehajtásáról 15 nap alatt fegyelmi eljárás terhe alatt jelentést tegyen.

79. szám. Ugyanazon közgyűlés 3/2. pontjára jelenti a nagykaposi egyház, hogy a közgyűlés rendelkezése értelmében a hétköznapi istentiszteleteket most már olyan időben tartja, hogy arra az iskolásgyermek is felvezethető.

Tudomásul szolgál.

80. szám. Ugyanazon egyház 3/4. számú határozatára a bési és nagykaposi lelkészek jelentése szerint mindkét egyházközségben gyakorlatba vétetett a gyülekezeti éneklésnek, mint a temetési istentiszteleti szertartás alkotórészének alkalmazása.

Tudomásul szolgál.

81. szám. Salamoni egyház jelenti az 1928. évi 3/7. számú közgyűlési határozatra, hogy az összeomlott lelkészi csűr felépítésére vonatkozó elköteleztetésnek megfelelő anyagi fedezet hiányában eleget tenni nem képes.

Közgyűlés a salamoni egyház jelentésében foglalt indokolásnak helyt nem ad és a jelentést tudomásul nem veszi, annál kevésbbé, mert az egyház a csűr összeomlásából keletkezett kárjának megtérítése címén már 1000 korona kártérítést is kapott. Az egyház a csűr felépítésére 1000 korona büntetés és a gondnok és presbyterium ellen megindítandó fegyelmi eljárás terhe alatt újból elköteleztetik. E rendelet végrehajtásáról a jövő egyházm. gyűlésünkre jelentés teendő.

82. szám. A 3—7/927. sz. egyházmegyei közgyűlési határozatra jelenti a minaji egyház, hogy az összeomlott lelkészi csűr helyreállítására anyagi erő hiányában semmit sem tehet, sőt ugyanezen oknál fogva a lelkészlakás istállójának tetőzete is rövidesen hasonló sorsra jut.

Közgyűlés ismételten meghagyja és elrendeli a minaji egyház roskadozó épületeinek haladéktalan rendbehozását s ennek megtörténtéről jövő gyűlésünkre jelentést vár. Egyben figyelmezteti az egyházközség előljáróságát arra, hogy az épületek renoválásának halogatásából származó mindennemű kár és veszteségért a törvény értelmében az egyház gondnokát és presbiteriumát fogja vagyoniilag felelőssé tenni.

83. szám. Az 1927. évi 3/8. sz. közgy. határozatra a palági egyház jelenti, hogy az egyházi épületek tűzbiztosítási értékének felemelését nem tartja szükségesnek, mert az épületek olyan helyen és annyira elkülönítve vannak építve, hogy tűzvész esetén sem fenyegeti azokat semmi veszedelem.

Közgyűlés a jelentést nem veszi tudomásul. A palági egyház előljáróságát a rendelet végrehajtására 15 napi határidővel vagyoni felelősség és az előljáróság ellen elrendelendő fegyelmi eljárás terhe alatt elkötelezi azzal, hogy az előljáróság vagyoni felelőssége már az utánbiztosítás megtörténtéig is fennáll.

84. szám. Ugyanazon közgy. 3/9. sz. határozatára a nagyszelmenci egyház jelenti, hogy egyházi adókimutatását beterjesztette az esperesi hivatalhoz.

Tudomásul vétetik.

85. szám. 1928. évi közgyűlésünk 3/10. számú határozatára a vajáni, jenkei és gálocsi egyházaknak az állami adóhátalélék kifizetéséről szóló jelentése

tudomásul szolgál. A jelentést nem adott Felsőrcse és Sárosmező egyházak a jelentés beadására a jelen határozat vételétől számított 15 nap alatt fegyelmi eljárás terhe alatt újból elköteleztetnek. A jelentés beadásának elmulasztásáért az egyházak lelkészei 20—20 korona rendbírásban marasztaltatnak el.

86. szám. A 3—11/928. számú egyházmegyei határozatra a gálocsi, mocsikai és szeretvai egyházak a lelkészeknek beérkezett jelentése szerint megtették a megfelelő intézkedést.

Tudomásul szolgál. A jelentést nem adott csepelyi egyház lelkészét 20 korona rendbirsággal sújta a közgyűlés és elkötelezi arra, hogy a rendelet végrehajtásáról szóló jelentését e határozat kézbesítésétől számított 15 nap alatt fegyelmi eljárás terhe mellett terjessze be az esperesi hivatalhoz.

87. szám. Ásvány, Pinkóc, (Lakárd) és Lucska egyházak jelentése a hátralékos lelkészi fizetések behajtására vonatkozó intézkedések megtételéről

tudomásul vétetik.

88. szám. Mult gyűlésünk 20. számú határozatára jelenti az ásványi egyház, hogy a keletoszlovenszkói muzeum által elszállított templommenyezet és torony ellenértékének elnyerése iránt a nyári szünidő miatt a szükséges lépéseket csak most tehette meg.

Tudomásul szolgál, az eljárás eredményéről közgyűlés a jövő gyűlésre jelentést vár.

89. szám. Az 1928. évi közgyűlés 21. számú határozatára a nagyszeretvai egyház jelenti, hogy az országos műemlék-bizottság a legutóbbi leiratában templomrevonálási tervük és költségvetésükre sok kikötést tett a templom tetőzetére, ablakaira és a kriptákra vonatkozólag. A leiratban foglalt kívánságok teljesítése céljából szükségesnek látná, hogy az egyházmegyei építészeti bizottság a helyszínére kiszállva tartana vizsgálatot és adna szakvéleményt az építkezésre vonatkozólag.

Közgyűlés a szeretvai egyház kérését teljesíti és utasítja az építkezési bizottságot, hogy mielőbb megtartandó helyszini szemle alapján adjon szakvéleményt a nagyszeretvai egyháznak a végzendő renoválási munkákra nézve, ha szükségesnek mutatkozik, készítsen írásbeli jelentést az Országos Műemlék-Bizottság részére, esetleg már a vizsgálatot is annak kiküldendő szakértőjével együtt tartsa meg.

90. szám. Az egyházmegyei építkezési bizottságban az Isaák Imre lemondásával megüresedett bizottságra tagságra

közgyűlés Kőmives Sándor egyházmegyei jegyzőt választja meg.

91. szám. Ugyanazon közgyűlés 40/a számú határozatára jelenti a vajáni egyház, hogy az egyházközség ingatlanai után

kivetett állami egyenes és forgalmi adó hátralékát és folyó évi tartozását teljes egészében kiegyenlítette.
tudomásul vétetik.

92. szám Az 1928. évi egyházmegyei közgyűlésünk 40/b számú határozatával ismételten elkötelezte Sápy Lajos salamoni tanítót a javadalmát képező ingatlanok állami adójának haladéktalan kifizetésére, ugyanakkor 20 korona rendbirsággal is sújtotta ez irányban tanusított hanyagságáért és azon cselekedetéért, hogy mult gyűlésünkre beadott jelentése a való tényállásnak meg nem felelő adatokat tartalmazott. Ugyanazon határozat értelmében köteleztetett záros határidő alatt — további rendbirság terhe mellett — hitelesen igazolni azt, hogy az adók kifizetésére vonatkozó kötelezettségét teljesítette. Sápy Lajos mindezen rendelkezéseknek sem az idézett jegyzőkönyvi határozatban foglalt 15 nap alatt, sem azóta nem tett eleget, sem eljárását semmivel igazolni meg nem próbálta, holott azt, mint salamoni tanító bármely napon, minden különösebb fáradság nélkül megtehetette volna.

Közgyűlés Sápy Lajos salamoni tanítót az egyházi hatóság rendelkezéseivel szemben tanusított renitens magaviselete miatt és az ismételten elrendelt jelentés beadásának elmulasztásáért 50 korona újabb rendbirsággal sújtja és ellene az Egyházi Törvények V. t. c. 34. § 1., 2. és 4. pontjában foglalt fegyelmi vétségek alapján a fegyelmi eljárás hivatalból való megindítását elrendeli.

93. szám. 1928. évi közgyűlésünk 42. számú határozatával kötelezte a bezői egyházat, hogy az 1928. és 1929. évekre vonatkozó költségvetését és adókiivetését 30 nap alatt terjessze be. A bezői egyház ezen kötelezettségének nem tett eleget. A bezői lelkész a határozat végrehajtásáról jelentést nem adott, minek következtében az egyházmegyei határozattal kiküldött bizottságnak az ügy békés elintézését célzó kiszállása lehetetlenné vált.

Közgyűlés Kálniczky János bezői lelkészt az egyházmegyei határozat végrehajtásához szükséges jelentés be nem adásáért 20 korona rendbirsággal sújtja, őt a jelentés megtételére újabb rendbirság és fegyelmi vizsgálat elrendelésének terhe alatt 15 napi határidővel elkötelezi és a mult gyűlési határozatban foglalt további intézkedések végrehajtását nyilvántartásba véteti.

94. szám. A sárosmezői egyház anyásításának ügye az egy-

házkerületi közgyűlés 5/927. és 36/927. számú határozatai szerint még mindig elintézetlen.

Tudomásul szolgál.

95. szám. A CCXV—CCXVI. számú esperesi körlevelek tudomásul vétetnek.

96. szám. Kőmives Sándor egyházmegyei jegyző tiszteldija a főjegyzői teendők végzéséért az egyházmegyei főjegyző tiszteletdíjának összegéig egészített ki.

97. szám. Egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyénk képviselőjében *elnökségen* kívül egyházi részről: Maksa József és Kőmives Sándor, világi részről: Galgóczy Gyula és Verebélyi József küldetnek ki.

98. szám. Az 1928. évi egyházmegyei gyűlések jegyzőkönyvei kinyomtatandók.

99. szám. Hitelesítés.

II. Birósági ügyek.

8. szám. Peschkó László volt zahari tanító fizetési ügyében, mivel panaszos a tárgyalás folyamán panaszát visszavonta, bíróság a további eljárást beszüntette.

9. szám. Bernáth Zoltán proventus kivetés elleni felebbezésének a bíróság helyt adott és a vajáni egyházat a provetus kivetési kulcs megállapítása és a proventus kivetési iv elkészítése dolgában az egyházi törvények vonatkozó rendelkezéseinek betartására utasította.

10. szám. A bátfai lelkészfizetés megosztása ügyében a választott bíróság döntése ellen beadott felebbezéseket bíróság elutasította, mert a választott bíróság döntése jogerős és a felek előzetes hozzájárulása következtében meg nem felebbezhető.

Jegyezték az egyes jegyzőkönyvi pontokat:

Kömives Sándor papi jegyző: 48. 49. 50. 51. 52. 53. 55. 56. 58. 60. 62/c. 63. 70. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. közgyűlési és a 8. 9. 10. birósági jegyzőkönyvi pontokat.

Ujlaki Sándor papi jegyző: 57. 59. 64. 68. 73. 74. közgyűlési határozatokat.

Galgóczy Gyula világi főjegyző: 54. 61. 62. közgyűlési határozatokat.

Koncz Gyula világi jegyző: 65. 67. 69. 72. közgyűlési határozatokat.

Saly Andor világi jegyző: 66. 71. sz. közgy. határozatokat.

Tárgymutató.

48. A gyűlés megnyitása.
49. Megalakulás. Gyűlési tagok igazolása.
50. Távolmaradásukat igazolják.
51. Birósági ülés ideje.
52. Tanügyi bizottság elnökének jelentése.
53. id. Papp Lajos bucsulevele.
54. Az ungvári házak jövedelme.
55. Református Biztosító Iroda.
56. Segédlelkészek bekebelezése.
57. Bési II. iskola.
58. Bési II. tanítói díjlevél.
59. Bátfai lelkészfizetés.
60. Egyházmegyei Segélyegylet.
61. Vysoka adóssága.
- 62/a. Alapok költségvetése.
 - b. lelkészözvegyek segélyezése.
 - c. Késedelmes fizetők elleni intézkedés.
63. Rozsnyói árvaház.
64. Lucska szlovák számadása.
65. A mokcsakerészi harang.
66. Palágyi lelkészi földek.
67. Palágyi tanítói lakás.
68. A nyarádi temető.
69. Mokcsakerészi templom.
70. Isaák Imre elleni fegyelmi eljárás.
71. Szürtei rendkívüli adó.
72. Nagyszelmenci lelkészlakás.
- 73—74. Bátfai lelkészfizetés.
75. Szlovák egyházak számadásai.
76. Abauji zárszámadás.
77. Műemlékek védelme.
- 78—79. Hétköznapi istentiszteletek.
80. Gyülekezeti éneklés a temetésekkor.

81. Salamoni lelkeszi csür.
 82. Minaji lelkeszi csür.
 83. Palágyi tűzbiztosítás.
 84. Nagyszelmenc adókiivetése.
 85. Állami adóhátralékok.
 86. Egyházi adószedés.
 87. Egyházi adóhátralékok.
 88. Ásványi templommenyezet.
 89. Nagyszeretvai építkezés.
 90. Építkezési bizottságba Kőmives Sándor választatik be.
 91. Vajáni adóhátralék.
 92. Salamoni tanító adóhátraléka.
 93. Bezői költségvetés.
 94. Sárosmező anyásítása.
 95. Esperesi körlevelek.
 96. Helyettes főjegyző díjazása.
 97. Egyházkerületi képviselők.
 98. Jegyzőkönyv kinyomatása.
 99. Hitelesítés.
-

JEGYZŐKÖNYV

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1928. ÉVI DECEMBER 28-ÁN NAGYKAPOSON
A NAGYT. SZÜCS ISTVÁN ESPERES UR

50 éves lelkészi és 20 éves esperesi jubilleuma
alkalmából tartott rendkívüli diszközgyűléséről.

Jelen voltak:

Szücs István esperes.

Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok és *Maksa József*
egyházmegyei tanácsbíró, mint a gyűlés elnökei.

Dr. Magda Sándor és *Nyomárkay Sándor* lelkészi-,

Kovács Dániel, *dr. Herczeg Károly* és *dr. Kiss Bálint* vi-
lági tanácsbírák.

Dr. Sutka István egyházmegyei ügyész.

Kőmives Sándor és *Ujlaki Sándor* papi jegyzők.

Galgóczy Gyula és *Saly Andor* világi jegyzők.

Bodnár Lajos, *Jósvay Dénes*, *Bakcsy Gyula*, *Gecse Géza*,
Benkő Lajos, *Egyed Béla*, *Balogh Sándor*, *Varga József*, *Sallay*
Gyula, *Nyitray Lajos*, *Haraszy Károly*, *Gencsy Béla*, *Csomár*
Béla, *Juhász Imre* és *Nagy Géza* lelkészek.

Szanyó Sándor és *Tóth Miklós* tanító képviselők.

Egry Ferenc a ruszinszkói ungi egyházmegye gondnoka.

Nagy Sándor kisgejőci lelkész.

Boček Ferdinánd járási főnök.

A salamoni egyház gondnoka, az egyházmegye tanítósága,
hölgyek bizottsága és érdeklődő közönség nagy számmal.

A gyűlést megnyitó istentiszteleten imádkozott és Isten ígé-
jét hirdette Ujlaki Sándor egyházmegyei papi jegyző. Az egyház-
megyei énekkar szereplése után

Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok bejelenti, hogy a
gyűlés egyházi elnökéül, mint rangidős tanácsbíró Maksa József
nagykaposi lelkészt kérte fel, aki az ünnepelt esperes helyett a
diszközgyűlés elnöki székét elfoglalja.

Közgyűlés a fenti névsor szerint megalakul.

Megalakulás után Bernáth Zoltán egyházmegyei gondnok következő beszéddel nyitja meg a diszközgyűlést:

„Nagytiszteletü Egyházmegyei Közgyűlés!

Nagytiszteletü Esperes Ur!

Különös dolog történt ma velem, mint egyházmegyei gondnokkal. Olyan tényt követtem el, amely más körülmények között súlyos beszámítás alá esett volna, így azonban, amint áll a dolog, szívem mélyéből örülök annak, hogy azt elkövehettem, hogy ezt megérhettem. Én ugyanis, amint láthatja Nagytiszteletetésed, ma „frondörködtem” Nagytiszteletetésed ellen, egyházmegyei gyűlést hívtam össze a tudtod és hozzájárulásod nélkül s lám paptársaid is hozzám állottak, sőt a kérésemre, hívásomra Te is megjelentél.

De nem is lehetett ez másképen, hiszen ma egy ritka, szép ünnepet ülünk, mikor a Te papskodásodnak 50 éves, esperességednek 20 éves fordulója alkalmából összesereglettünk. Oly ritka eset ez, aminő egy évszázad alatt vajmi kevés paptársadnak adatik.

Én téged 8 éves korod óta ismerlek s mindennap jobban és jobban ismertelek meg, napról-napra több és több szép tulajdonságot ismertem fel benned, majd idővel láttam a gondokat kiülni arcodon nagy családnak fenntartása és neveltetése miatt, de sohasem tapasztaltam, hogy azok következtében, vagy tied érdekében valaki előtt könyörögtél volna. Te még a régi világból való vagy, mert míg ma, fájdalom — de szerencsére nem nállunk — sokan akadnak paptársaid között olyanok, akik csekély előnyökért eladják hitüket, meggyőződésüket, nemzetiségüket s saját énjüket, addig te — hitet merek róla tenni — ha a körülmények úgy alakulnának, kész volnál a megdicsőült gályarabok példáját követni, de hitedet el nem adnád soha!

Ilyen emberek kellenek nekünk különösen ma! Te nem tekinted állásodat pusztán kenyérkereseti forrásnak, Te tisztában vagy azokkal a feladatokkal, melyek állásoddal járnak, amikor példás életedd, munkásságoddal, pártatlanságoddal hiveid, egyházad, egyházmegyéd javát elősegíted. Te benned még él a szent tűz, mint az első keresztyénekben, akik megdicsőült arccal, zsolozsmákat énekelve inkább széttépték magukat a fenevadak által, inkább felkoncoltatták, legyilkoltatták magukat a gladiátorok fegyvereitől, de hitüket meg nem tagadták.

Maradj Te még soká közöttünk erőben, egészségben, mert igen clerkölcstelenedtünk, elvallástalanodtunk s szűk-ségünk van arra, hogy puritán becsületességed, hitbuzgóságod, pontosságod, szorgalmad megmutassa a helyes élet-irányt, hogy mint egy fényes fáklya világosítsd be azt az utat, amelyet követnünk kell.

Ugy legyen!"

A lelkeszi kar nevében, mint az egyházmegyei papi főjegyző helyettese, Kőmives Sándor papi jegyző üdvözli az esperest:

„Nagytiszteletü Esperes Ur!

Kedves Pista Bátyánk!

A szeretet ünnepéről jövünk, a világot megváltó isteni szeretet karácsonyi hangulata van a szívünkben, szeretet hozott bennünket össze, hogy a mai napon, 50 éves lelkeszi, 20 éves esperesi működésed jubileumán szeretettel köszöntsünk és kifejezést adjunk annak a ragaszkodásnak, mely minket a Te vezetésed alatt álló egyházmegyének, úgy egyházi, mint világi képviselőit, úgy köz, mint tanácsos rendeit Veled a mi Esperesünkkel, Vezérünkkel, mint gyermekeket az édes atyával összefűz.

Szeretet gyűjtött bennünket össze, az az érzés, mely Pál apostol szerint „lelke a világnak, mely nélkül, ha az angyalok nyelvén szólnának is, csak olyan volna, mint zengő érc és pengő cimbalom", Szeretet gyűjtött bennünket össze, mely nélkül, „ha mind e világot megnyernénk is: csak semmik vagyunk!"

A nagy természetben egymásért van teremtvé minden. Az égi testeknek, a rajtuk élő állati és növényi lényeknek, sőt az élettelennek látszó szervesetlen testeknek, még a por-szemeknek is megvan a kölcsönös hatásuk egymásra. A teremtmények mindenikének csak annyiban van létjogosultsága és egymáshoz való viszonyuk tekintetében csak annyiban bírnak értékkel, amennyiben egyik a másiknak hasznára lenni, érdekeit szolgálni, egyik a másikat támogatni képes. A napnak csak annyiban van értéke a földre s a vonzó körébe tartozó égitestekre nézve. amíg azokon életet kelt, terjeszt és táplál.

Ami a természeti világban a vonzás és egymásrahatás fizikai törvénye, ami földünkre a napnak életet adó meleg energiaforrása, az a lélek világában a szeretet. Emberéletünket munkássá, másokra is kihatóvá és áldásos hatásúvá

ez a bennünk lakozó cselekedeteinket irányító, égi származásu szeretet teszi. Az emberélet értékének mértéke: a bennük lakozó szeretet mértéke.

És az egyuttal a jutalma is.

Mindnyájan érezzük, mindenki tudja, aki közülünk a köz érdekében valamikor munkát, hivatalt vállalt el, hogy minállunk az elvállalt kötelességek végzésénél a tudásnak, munkabírásnak, kötelességérzetnek és hivatali hűségnek anyagi jutalom várása és reménye nem képezi erőforrását. Sőt szomorú tapasztalatunk az, hogy a leglelkiismeretesebb munkateljesítés fejében is elismerés helyett gyakran gáncs, rágalom, lekicsinylés az osztályrészünk. De mindezek a meg nem érdemelt alattomos és nyílt támadások, még a félreértés, a hálátlanság és rosszakarát is, nemhogy megtörnék, de megedzik, megacélozzák a lelkünk bátorságát, ha az elvállalt kötelességek teljesítésénél erőnk forrása a szeretet. Mert akkor erőt meritünk az Irás szavából „Bátorságosak legyetek, kezeiteket le ne eresszétek, mert a ti munkátoknak jutalma van!” (I. Kir. XV. 7.)

És van-e szebb, boldogítóbb, embert felmagasztalóbb jutalom, mint a szeretet? Csakhogy ezt a jutalmat nem lehet kierőszakolni. Sem az emberektől, sem a társadalomtól. Ennek az a sajátossága, hogy önként buzog fel a szívek mélyéből, minden külső kényszer behatásától menten. Így buzgott fel ma a mi szívünkben is, így jöttünk mi össze, mintegy a lélektől kényszerítve, hogy ezt a jutalmat, a híven végzett munka elismerését, önként megadjuk és a hű munkáshoz való ragaszkodásunkról, szeretetünkről ez ünneplésünkkel is bizonyosságot tegyünk. Önként jöttünk ide bizonyosságot tenni arról, hogy az *ungvári, tiszasalamoni, bátfa-pallói, jenkei*, majd ismét *tiszasalamoni* egyházakban egy *fél évszázadon* át végzett lelkipásztori tevékenység, és emellett egyházmegyénk és közegeházunk javára *két évtizeden* keresztül önzetlen, fáradhatatlan és lelkiismeretes használni akarással folytatott esperesi munkásság a mi részünkről is minden elismerést megérdemel.

Bizonyosságát adjuk annak, hogy ezt az Isten dicsőségére, anyaszentegyházunk javára szeretettel végzett kulturális munkát mi magunk is a legnagyobb mértékben értékeljük. Szeretetünk és ragaszkodásunk külső megbizonyítására egyházmegyénk nevében csekély ajándékként fogadd e lelkesi jelvényeket. Hordozd még sokáig, hordozd egészséggel. Az

Isten tartson meg; sok nehéz feladattal küzdő hivatásunk tiszteinek teljesítésére, szeretleideinek örömére, hozzád szeretettel ragaszkodó lelkünknek boldog dicsekedésére az Isten köztünk még sokáig éltesse!"

Ez üdvözlés után az egyházmegye ajándékaként lelkészi készi palástot és süveget nyujt át az ünnepeltnek.

Az egyházmegyei közgyűlés világi tagjainak nevében *dr. Sutka István* egyházmegyei ügyész üdvözlő beszéde:

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Néhány évvel ezelőtt egy csodaszép késő őszi délután a Táttra tövében állottam. Az ég gyönyörű tiszta azur kék volt s a nap mint valami hatalmas arany zuhatag ömlött alá. Előttem állott a Táttra a maga felséges panorámájában, sok-sok csucával s a csucok felett, mint egy korona, emelkedett ki a lomnici csucs hófehér orma. A felséges kép láttára elementáris erővel tört fel bennem az a gondolat, hogy milyen nagy Isten hatalma. Ide állította sok ezer évvel ezelőtt ezt a pompás csucot s azóta ez itt áll rendületlenül. Látott szép napokat, látott rettenetes idöket, sütötte napfény, verte eső, rázta fergegeteg, de ő csak állott rendületlenül.

Mikor ezen a komoly méltóságú gyülekezeten végig tekintek s megállok a mi hófehér fejü, nyilegyenes tartásu esperesünk előtt, önkéntelenül a fenti kép jut eszembe s ugyancsak elementáris erővel tör fel bennem az a gondolat, hogy milyen nagy Isten hatalma. — Öt is oda állította Isten 50 évvel ezelőtt gyülekezetének élére s azóta jöttek jó idök, jöttek rettenetes idök, de ő csak állott sziklaszilárdan, mint a lomnici csucs, azon a helyen, ahová Isten állította.

50 évig dolgozott a népért. Hogy mit jelent ez, csak az tudja, aki naponként érintkezik a néppel s aki ismeri a mi kálvinista magyar népünknek csodálatos lelki összetételét, aki ismeri azt a sokszor maradiságig menő konzervativizmust, amely egy megszokott templomajtó befalazása, egy megszokott harangjának kicserélése miatt lázadozni képes; aki ismeri népünk könnyenhivő jóhiszeműségét, amellyel néha az álpróféták kijelentéseit minden komoly kritika nélkül kész elfogadni s kész megtagadni az igazi ígéket. Szücs István esperes urunk azonban soha nem csüggedt s

a népért való munkálkodásában soha el nem fáradt, hanem viselte gyönyörűséggel az ígát, amelyet a jó Isten reá kiszabott.

20 évvel ezelőtt esperesünkké választottuk, s előljárónkká, vezetőnkké tettük. E husz évből tizennégy év a lehető legnehezebb időre esik. — Jött a világháboru a maga rettenetességeivel, jött a forradalom a maga mindent felforgató erejével. Jött a kommunizmus a maga egyház- és társadalom ellenes, mindent felégető irányzatával, jött az összeomlás, amikor úgy látszott, hogy egyszerre minden összedül, ami eddig előttünk szent volt. S jöttek azóta is a nehéz idők, amikor a munka lényege a romok eltakarításából s jóformán mindennek újrakezdéséből állott.

A mi vezérünk, esperesünk azonban soha egy percig sem esett kétségbe, soha egy percig se n bocsátotta el a kezébe adott kormányt, hanem megállott amellett szilárdan s vezette a reá bízott egyházmegyének hajóját biztos kézzel, Istenbe vetett erős hittel s a jobb idők eljövételében vetett erős reménységgel.

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés! Amikor a nt. Esperes urunk előtt megállok, lelkemet önkéntelen csodálat fogja el. A feje ősz, mint a hóval takart lomnici csucs, azonban fejről talán egy hajszál sem hiányzik, tartása egyenes, mint a Tátra fenyője, két szeme ragyog, mint napsütésben a tengerszem tükre, szive kiapadhatatlan jóssággal van tele, mint a hegyi forrás, hite szikla szilárd, mint a hegycsucsot alkotó gránit, életkedve erősebb, mint igen sok fiatalé.

Igaz szívből kívánom, hogy ezt az életkedvét s igaz munkaszeretetét Isten sokáig őrizze meg egyházközségének, a mi egyházmegyénknek és egyetemes egyházunknak további vezetésére és építésére.

Nagytiszteletű Esperes Ur! Engedje meg, hogy igaz szeretetünk csekély jeléül Ungi ref. egyházmegyénk megbízásából átnyujtsam ezt az egyházmegyénk lelkészeinek, tanítóinak és világi alkotó tagjainak arcképét tartalmazó albumot."

Ez üdvözlés után egy az egyházmegye egyházi és világi tisztviselőinek, lelkészeinek és tanítóinak fényképét tartalmazó albumot nyujt ad az esperesnek az egyházmegye ajándékaként.

A papnék és református nők nevében Ujlakiné Berzeviczy Boriska urhölgy üdvözlő beszéde:

„Nagytiszteletü Esperes Ur!

Kedves Pista Bátyánk!

Az a szeretet, mely Kedves Pista Bátyánk szivéből árad, megérintette a mi lelkünket is, — ettől az érzéstől indítatva jöttünk el mi is, hogy ezen az ünnepélyes napon kifejezést adjunk őszinte tiszteletünknek és szeretetünknek. Meleg szívvvel köszöntjük, Isten áldja meg, Isten éltesse sokáig mindnyájunk örömére!”

Az üdvözlés után diszes virágcsokrot nyujt át a hölgyek nevében.

Az egyházmegye tanítósa nevében *Szanyó Sándor* egyházmegyei tanítóképviselő üdvözlote:

„Nagytiszteletü Esperes Ur!

A természeti világ éltető ereje a nap, melynek fénytől, melegétől éltetve él, fejlődik minden. Él és fejlődik még akkor is, amikor sötét, terhes felhők állják útját a nap-sugaraknak s azok tevékenységét mintegy megnehezíteni látszanak, mert az áldott napfény Istenadta erejénél fogva áttöri, leküzdi az akadályokat s végzi áldásos rendeltetését, építő munkáját.

Ilyen fényességünk és világosságunk, ilyen napunk nekünk s egyházmegyénknek a nagytiszteletü Esperes Ur, aki lankadatlan kitartással, odaadó szeretettel dolgozik anyaszentegyházunk építésén. És ha sötét felhők veszik is körül, vagy nehéz keresztet sulyosodnak vállaira, nem lankad, nem ingadozik, mert érzi, tudja, hogy az útjába került akadályokat, nehézségeket leküzdi, a kereszt sulyát nem egyedül viseli, hanem annak segítségével, ki vállaira rakta, mert vele van a Jézus.

A lelkéből kiáradó fényt, szive meleg szeretetét mindnyájan érezzük. A szeretetet, mellyel, mint atya gyermekeit körülvesz, vezet és támogat bennünket, szeretettel, ragaszkodással viszonzunk mi is, amikor most 50 éves papi és 20 éves esperi működésének megünneplésére ilyen szép számmal sereglettünk egybe.

Amikor az egyházmegyei tanítói kar nevében ez ünnepélyes alkalommal üdvözlöm a nagytiszteletü Esperes Urat, kívánom, hogy szeretetének melegségét még sok-sok éven át éreztethesse velünk és lelkiismeretes munkásságának példájával — mint a betlehemi csillag a napkeleti bölcseket —

még sokáig vezethessen bennünket anyaszentegyházunk dicső fejlődése felé.

Isten tartsa meg sokáig!"

Kovács Péter egyházi gondnok a tizsalamoni református egyházközség nevében mond üdvözetet és tolmácsolja a salamoni egyház tagjainak — kik között az esperes ur 29 éve folytat lelkeszi működést — lelkipásztorához való szeretét és ragaszkodását. Az egyházközség nevében egy ezüst kelyhet nyújt át ajándékol.

Olvastatott főtiszteletű *Pálóczi-Czinke István* püspök ur levele: „...Örömmel látja az ember, a hü szolga megbecsülését és az igaz érdem elismerését. Azért szívből kérem Istent, hogy a ti jószándékotokat fogadja neki is kedves áldozatul s derék espereseket, az én gyermekkori kedves pajtásomat és egy egész életen át hűséges barátomat és munkatársamat áldja meg gazdag kegyelméből még számos esztendővel, a bajokat meggyőző lélekkel és boldog öregséggel.”

Nagyságos Tornallyay Zoltán egyházkerületi h. főgondnok ur levele: „Veletek leszek lélekben és veletek együtt ünnepelek abból az alkalomból, hogy mindnyájunk által szeretett és tisztelt esperesetek most tölti be papi tevékenységének 50-ik évét. Az Isten gondviselő kegyelme adjon neki erőt szép és nemes hivatása további betöltéséhez. Alkonyodó életét pedig aranyozza be az a felemelő tudat, hogy egész életében hűséges sáfára volt mindazoknak a javaknak, mit családja, egyháza és magyar nemzete reá bízott.”

Nagytiszteletű Komjáthy Gábor esperes ur levele: „Őszinte és igaz öröm tölti el lelkemet mindenkor, ha a közpályán szerzett érdemek iránti elismerés ünnepélyes megnyilatkozásáról hallok, vagy olvasok. Nagyon sajnálom, hogy hő vágyam dacára sem vehetek részt a a testvér-egyházmege lélekiemelő ünneplésében amiatt, mert ugyanakkor tartja Kárpátaljai Egyházkerületünk évi közgyűlését Beregszászon. Lélekben azonban együtt leszek az ünneplő hittestvérekkel. — Isten áldó kegyelmét kérem úgy az ünneplő Esperes testvérrre, mint az ünneplő Testvér-Egyházmegeére.”

Nagytiszteletű Pósa Lajos gömöri h. esperes ur távirata: „Gömör a testvér egyházmegeével összeölelkezve helyez érdemkoszorut a jubiláns *Szücs István* esperes tisztos homlokára.”

Az üdvözlések elhangzása után az esperes emelkedik szólasra és alázatos szívvel hálát adva a Gondviselő Istennek, aki-

nek kegyelméből toldattak napok az ő napjaihoz és akinek jó-
volta sokasította meg az ő élete esztendeinek számát, megkö-
szöni a szeretettel teljes üdvözléseket és az ünneplő gyüleke-
zetre, egyházmegyénkre és anyaszentegyházunkra Istennek áldó,
segítő és megszentelő kegyelmét kéri.

Egyházmegyei közgyűlésünk örömmel ragadja meg
az alkalmat arra, hogy szeretett vezérének, nagytiszte-
letű *Szücs István esperes urnak* érdemeit félszázados
lelkészi és husz éves esperesi működésének jubilleuma
alkalmából jegyzőkönyvében megörökítse. Örömnapp ez
nekünk. Örvendező szívvel adunk hálát a Gondvise-
lésnek, hogy nekünk adta Őt, aki egyenes, puritán
gondolkozása, szívós, a gályarabokra emlékeztető elv-
hűsége, szívének meleg, őszinte érzése és fáradhatatlan
munkabírása által nemcsak mindnyájunknak a lelkéhez
forrott, de a közért végzendő, sokszor hálátlan munka-
teljesítés terén mindannyiunk példaképe és a lelkünk
boldog dicsekedésének tárgya lett. Mi is oda helyezzük
elismerésünknek, szeretetünknek és ragaszkodásunknak
babérkoszoruját ősz Vezérünk fejére és alázattal kér-
jük a Mindenhatót, hogy esperesünk munkás életét
hosszu, tisztos és boldog öregséggel aranyozza be.

Meghitelesített Nagykaposon, 1929 január hó 4-ik napján.

Bernáth Zoltán, s. k.

Maksa József, s. k.

dr. Sutka István, s. k.

dr. Kiss Bálint, s. k.

Koncz Gyula, s. k.

dr. Magda Sándor, s. k.

Kőmives Sándor, s. k.

Jegyezte: Kőmives Sándor egyházmegyei papi jegyző.

Az Ungi Református Egyházmegyei Segélyegylet

MÓDOSÍTOTT ALAPSZABÁLYAI

1928.

1. §. Az egylet célja: a tagok elhalálózása esetén azok családainak kölcsönös hozzájárulás útján való egyszersmindenkori segélyezése.

2. §. A segélyezés úgy történik, hogy az egyleti tag halálakor bármelyik lelkész hivatalos értesítésére kiutal a segélyegylet ügyvivője az egylet Nagykaposi Dunabanknál nyitott folyószámlája terhére a temetkező család kezeihez annyiszor 100 koronát, ahány bejegyzett tagja van a segélyegyletnek.

3. §. A segélyegylet kötelezett tagja az egyházmegyében szolgáló minden rendes lelkész és tanító, valamint az egyházmegye világi tisztikara.

4. §. Tagok lehetnek az egyházmegyébe bekebelezett helyettes- és segédlelkészek és tanítók, valamint az olyan állami tanítók is, akik kántorok, ha belépésüket a segélyegylet ügyvivőjénél kötelezőleg bejelentik magukat a tagok nyilvántartásába felvétetik és a legelső járulék címén a 100 korona összeget befizetik.

5. §. Tagja lehet a segélyegyletnek más egyházmegyéhez tartozó rendes lelkész és tanító is, ha ez irányú kérelmüknek az ungi egyházmegyei lelkész- és tanítóegyesület közgyűlése viszonylagos szótöbbséggel helyt adva, ilyenekül felvétetnek.

6. §. Az egyesületbe legfeljebb 100 tag vehető fel.

7. §. Tagja marad a segélyegyletnek azon más egyházmegyébe költöző, vagy nyugdíjba vonuló lelkész, vagy tanító is, aki tagsági hozzájárulást már fizetett, a tagok közül kilépését be nem jelentette és tagsági kötelezettségének továbbra is eleget tesz. Ez intézkedés az államszolgálatba átmenő tanítókra és az egyházmegye kötelékéből kiváló világiakra is vonatkozik.

8. §. Ha a segélyegylet valamelyik tagja az egyletből kilép, semmi kártérítésre igénye nem lehet.

9. §. A tagok kötelessége az egyletbe belépéskor, és ahányszor az egyletnek valamelyik tagja meghal az ügyvivő egyszeri felszólítására 100—100 koronát egy hónapon belül postai befizetési lapon az egylet Nagykaposi Dunabanknál nyitott folyószámlája javára sürgetés bevárása nélkül befizetni.

10. §. Aki fizetési kötelezettségének kettő hónap leforgása alatt nem tesz eleget, — kártérítésre való igény nélkül, — megszűnik az egylet tagja lenni.

11. §. Tartalékalap létesítésére visszatartandó a 8 első halálesetnél 700, 600, 500, 400, 300, 200, 200, 100, összesen 3000 korona.

12. §. A tartalékalap a segélyegylet folyószámláján, de attól tőkéjére nézve elkülönítve kezelendő. A tartalékalap jövedelmét képezi az időközi banki kamat is.

13. §. A tartalékalap rendeltetése az, hogy ha valamelyik egyleti tag halála idején valamelyik kötelezett tag helye betöltve nem volna, az ennek következtében a tagsági járulékbán mutatkozó hiányt a tartalékalap fedezi.

14. §. A segélyegylet feloszlása esetén az egylet minden vagyona az ungi református egyházmegye lelkeszi özvegy-árva gyámintézetére száll.

15. §. A segélyegylet vezetésére az egyházmegyei egyesület ügyvivőt választ, aki az egylet könyveit vezeti, a fizetési felszólításokat szétküldi, a segélyt utalványozza és az egylet működéséről az egyházmegyei Lelkész- és Tanítóegyesületnek évenként jelentést tesz.

16. §. Az egyesület tagjainak névsora az ungi egyházmegyei jegyzőkönyvben évről-évre nyilvántartandó.

Tagok 1928 évben:

1. Bácsy Gyula	24. Kovács Dániel	47. Pásztor István
2. Bakcsy Gyula	25. dr. Kiss Bálint	48. id. Papp Lajos
3. Balogh Sándor	26. Kőmives Sándor	49. ifj. Papp Lajos
4. Bertók Béla püsp.	27. Koncz Gyula	50. Pápay István
5. Benkő Lajos	28. Kálniczky János	51. Ráczkővy János
6. Bodnár Lajos	29. Könyves István	52. Rácz József
7. Böszörményi Z.	30. Kovács Lajos	53. Rácz Kálmán
8. Csomár Béla	31. Kőrössy Sámuel	54. Rozgonyi Béla
9. Csatáry Gyula	32. Karabélyos Jenő	55. dr. Sütka István
10. Danis Frigyes	33. Karabélyos Gy.	56. Saly Andor
11. Egyed Béla	34. Kövér Béla	57. Sallay Gyula
12. Galgóczy Gyula	35. Kajdy Menyhért	58. Sály Lajos
13. Gecse Géza	36. Lengyel József	59. Szücs István esp.
14. Gönczy Pál	37. Maksa József	60. Szakal István
15. Gencsy Béla	38. dr. Magda S.	61. Szobonya István
16. Gönczy Gábor	39. Móré Elek	62. Szaplanczay L.
17. dr. Herczegh K.	40. Meskó Dezső	63. Szakal Elek
18. Haraszty Károly	41. Nyomárkay S.	64. Szekeres István
19. Halász Lajos	42. Nyitray Lajos	65. Szanyó Sándor
20. Jósuvay Dénes	43. Nagy Géza	66. Tóth Miklós
21. Juhász Imre	44. Ónody Géza	67. Ujlaky Sándor
22. Idrányi Barna esp.	45. Pataky Pál	68. Verebélyi József
23. Isaák Imre	46. Papp István	69. Varga József

